

CURIER

Revistă de cultură și bibliologie

Târgoviște ● An XV - Nr. 1 (28) 2008

La Catedrala „Înălțarea Domnului” din Târgoviște a avut loc joi, 10 iulie, aniversarea a 500 de ani de la apariția Liturghierului lui Macarie, prima carte tipărită pe teritoriul românesc. Evenimentul s-a desfășurat în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și a mai multor membri ai Sfântului

Sinod. După săvârșirea Sfintei Liturghii a fost lansată ediția jubiliară a Liturghierului lui Macarie. Aniversarea a 500 de ani de la tipărirea Liturghierului lui Macarie a avut loc în contextul în care Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2008 ca fiind „Anul Sfintei Scripturi și al Sfintei Liturghii”. Litur-

ghierul Lui Macarie, apărut în 1508, a marcat începerea tipăririi unei serii de cărți bisericești din care au mai făcut parte **Octoihul slavon** din 1510 și **Tetraevanghlierul slavon**, din 1512. Cele trei scrieri s-au răspândit atât în Țările Române, cât și în mănăstiri din Balcani și biblioteci din Europa.

**Colectivul
de redacție:**

Redactor șef:
Carmen Vădan

Redactori:

- Vlăduț Andreescu
- Loredana Spânu
- Cornel Albuleț

**Procesare
computerizată:**

- Mariana Briceag
- Ileana Faur

Redacția și administrația:
Str. Stelea, nr. 2
Târgoviște, Dâmbovița
130018
Tel./Fax. 0245 612316
www.bjdb.ro
office@bjdb.ro

Realizare grafică și tipar

Editura Cetatea
de Scaun

tel./fax. 0245 218318
www.cetateadescaun.ro
editura@cetateadescaun.ro

CUPRINS

INTERFERENȚE CULTURALE

1. Ion Iancu Vale - Cultură și tradiție la Târgoviște
2. Conf. univ. dr. Silviu Miloiu - Confluente culturale româno-finlandeze asupra vizitei lui Liviu Rebreanu (1943).
3. Conf. univ. dr. Lidia Kulikovski - Legile lui Ranganathan valide și utile în era Internetului.
4. Ovidiu Cîrstina - Comorile Târgoviștei. Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească”, Târgoviște
5. Drd. Loredana Spînu - Mircea Eliade și Emil Cioran - problematica consolidării unității naționale

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

1. Bibliotecar metodist Vlăduț Andreescu - Animația culturală în biblioteci
2. Profesor Carmén Vădan, director Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița - Serviciile bibliotecii publice
3. Conf. univ. dr. Lidia Kulikovski - Fundamentul normativ și de reglementare a proceselor tehnologice în biblioteci : abordare teoretică-practică
4. Bibliotecar Luiza Barbu, Biblioteca Comunală Vulcana Pandele - Locul bibliotecii publice în viața social-culturală a comunității
5. Bibliotecar Mariana Grigorescu, Biblioteca Școlii „Tudor Vladimirescu” - Revista Școlii „Tudor Vladimirescu” și relația cu biblioteca
6. Bibliotecar Roxana Ilie, Biblioteca Comunală Moțăieni - Diversificarea serviciilor de bibliotecă - componentă a managementului
7. Bibliotecar metodist Vlăduț Andreescu - Indicatori de performanță obținuți de bibliotecile publice din județul Dâmbovița în anul 2007

PATRIMONIUM

1. Bibliotecar Daniela Dicu, Biblioteca Comunală Moroieni - Gânduri despre George Ciorănescu
2. Bibliotecar Ionela Aurora Loliceru - Scurtă istorie a unei capitale: Târgoviște
3. Bibliotecar Ileana Fanache - Ciprian Porumbescu
4. Bibliotecar Alexandru Ștefănescu - G.O.Gârbea și viața culturală târgovișteană
5. Bibliotecar Camelia Petre - Un talentat scriitor - Ioan Alexandru Brătescu Voinești

TABLETE DE SCRITOR

1. Pagină realizată de profesor Carmen Vădan, director, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița - Umbra marelui protector

Târgoviște ● An XV - Nr. 1 (28) 2008
ISSN 1223 - 9712

Interferențe culturale

Cultură și tradiție la Târgoviște

Sunt unul dintre cei care consideră că un act cultural major creat spre folosul ideii de neam și țară reprezintă tot atât de mult, poate chiar mai mult decât apărarea ei cu arma în mână. Într-un război un popor poate pierde niște teritorii sau poate claca economic. Acestea sunt elemente reversibile, în timp. Cultural însă nu. Dacă ea, cultura, moare, moare și poporul care nu a avut tăria să și-o apere. Neclintitul stâlp de credință și neam, părintele Calciu Dumitreasa pe care Dumnezeu mi-a dat șansa de a-l cunoaște personal spunea „un neam fără cultură este ca o casă cu acoperișul spart, prin care intemperiiile se vor strecura până îi vor năruia temeliiile”.

De asemenea, marele nostru filosof Emil Cioran remarca „pentru ca o națiune să devină puternică și independentă, trebuie să fie agresivă politic și să aibă o cultură mare”. Noi românii, din păcate, prin gena noastră, nu suntem agresivi de nici un fel.

Avem însă un potențial cultural remarcabil, dovedit de-a lungul timpului, care preluat și asiduu îmbunătățit ar putea crea elementul nostru vital de rezistență și consolidare națională.

În acest sens, Târgoviștea, notorie cetate spirituală, prin organizațiile ei culturale, prin bibliotecile, prin revistele și editurile importante pe care le deține la această oră este fără îndoială un reper reprezentativ în efortul național de revigorare și perpetuare a culturii noastre tradiționale. Putem astfel consemna printre multe altele asemenea repere, existența în Târgoviște a Societății Scriitorilor Târgovișteni, a teatrului Tony Bulandra, a unor reviste mai noi sau mai vechi precum Litere, Curier, Armonia, Eroica, Climate literare etc., care prin activitatea lor din ce în ce mai intensă creează în aceasta parte de țară o acerbă și adevărată competiție culturală.

În acest peisaj multivalent un loc aparte îl deține Biblioteca

Județeană care viază de mai bine de jumătate de secol, din anul 1991 purtând numele unei importante personalități culturale românești „Ion Heliade Rădulescu”. De-a lungul timpului acest focar de cultură și de acțiuni artistice valoroase a reușit să se detașeze prin activitate profesională de tot ce înseamnă viață culturală în județ. Unul dintre importanții oameni care a condus și susținut cu brio activitatea de excepție a acestei instituții a fost profesorul Victor Petrescu, de curând ieșit la pensie.

Prin preluarea postului de director al bibliotecii de către doamna profesor Carmen Vădan, care de la început a înțeles importanța rolului pe care și l-a asumat preluând deja cu seriozitate și deplină înțelegere activitatea bibliotecii, se dovedește că instituția va avea o continuitate pe măsura importanței și a valorii de care biblioteca județeană s-a bucurat și se bucură în continuare.

Ion Iancu Vale

Confluente culturale româno – finlandeze: asupra vizitei lui Liviu Rebreanu în Finlanda (1943)

În aspra confruntare cunoscută sub numele de Al Doilea Război Mondial, în care nici una dintre resursele unei națiuni nu a fost menajată, cu atât mai puțin inteligența, rostul intelectualității a încetat a mai fi acela de observator critic, eventual chiar detașat al vieții cetății. În cele mai multe cazuri, intelectualii au fost atașați serviciilor de propagandă, diplomatice, de informații și analiză ale unei țări. Pozițiile vădit critice la adresa cursului politic al țării respective au fost, de obicei, chiar și în statele

democratice, retribuite cu izolarea, marginalizarea, ostracizarea sau chiar închisoarea. În acest articol va fi vorba despre o figură culturală de prim-plan implicată în kulturkriegul românesc din timpul acestui război.

În panoplia figurilor culturale românești din secolul al XX-lea, Liviu Rebreanu ocupă un loc aparte, valoarea operei sale asigurându-i respectul și admirația multor contemporani, ca și un loc garantat în managementul cultural și teatral românesc. O figură de notorietatea

marelui scriitor nu putea fi trecută cu vederea în războiul propagandistic pe care statul român l-a susținut cu înverșunare, în timpul celei de-a doua conflagrații mondiale, împotriva adversarilor săi din interiorul sau din exteriorul Axei. Viziunea sa cu privire la importanța civilizației rurale în devenirea națiunii române i-a câștigat, de altfel, simpatia Conducătorului statului român, generalul Ion Antonescu, care-i împărtășea punctele de vedere, în vreme ce apartenența scriitorului la

spațiul transilvan, de puțin timp ciuntit de ambițiile Ungariei, susținută de interesele Germaniei și Italiei, a jucat un rol important în disponibilitatea lui Rebreanu de a accepta, în 1941, numirea în fruntea Teatrului Național din București. Această poziție, aparent imună față de virusul preocupărilor cotidiene ale politicii și războiului, nu era și nu putea fi, în contextul războiului, într-o perioadă de frământare națională, de sinistru european, de naștere a unei noi lumi - categoric deși imprevizibil de diferită față de cea anterioară - deconectată de la problemele naționale majore ale momentului. Este cert că marele dramaturg a înțeles, de la bun început, că se angrena pe linia întâi a fronturilor propagandistice și culturale pe care România la deschisese împotriva adversarilor săi.

Una dintre bătăliile aproape imperceptibile, îndepărtate, lipsite de glorie dar extrem de dificile și laborioase a fost desfășurată de statul român, în plan cultural - dar și economic, social, jurnalistic,

diplomatic etc. - în statele mai mici din regiunea europeană situată între blocul german și cel rusesc: Croația, Slovacia, Bulgaria, Finlanda etc. Dintre toate acestea, Finlanda juca un rol aparte datorită înrudirii sale tot atât de reale pe cât este de imaginată cu Ungaria.

În Finlanda, Ungaria era cunoscută și prezentă de foarte mult timp. Această țară era respectată și admirată în cercurile culturale și publice finlandeze încă din secolul al XIX-lea, atunci când

aceasta reprezenta un adevărat etalon al culturii ugro-finice. Numeroase societăți, cercuri de studii, programe de studii, instituții, traduceri, piese de teatru, concerte, articole de presă întrețineau și augmentau respectul finlandez față de cultura ungară și compasiunea față de tratamentul asigurat acesteia la Conferința de Pace de la Versailles.

Pe de altă parte, România fusese prezentată în Finlanda într-o lumină negativă prin prisma propagandei maghiare. Cu excepția eforturilor ministrului Raoul Bossy de la jumătatea deceniului al patrulea al secolului trecut, foarte puțin se mai făcuse în vederea promovării intereselor și imaginii României în Finlanda. Toate acestea fac cu atât mai remarcabilă vigoarea cu care, începând din 1941, statul român a încercat să recupereze din handicapul suferit în fața Ungariei și să-și promoveze valorile culturale în Finlanda. În centrul acestor preocupări s-a aflat vicepreședintele Consiliului de Miniștri și ministrul de externe,

dâmbovițeanul Mihai Antonescu, susținut de italianistul Alexandru Marcu și de Alexandru Bădăuță de la Ministerul Propagandei, de savantul Horia Hulubei, rectorul Universității București, de Ion Marin Sadoveanu și, din Helsinki, de diplomații Notti Constantinide, George Duca, George Caranfil sau Titus Mihăilescu. Proiectul și strategia acestei campanii de propagandă i-a aparținut însă lui Mihai Antonescu.

Unul dintre momentele cheie ale propagandei culturale românești în Finlanda l-a constituit suita de manifestări ce a avut loc în Finlanda dedicate Zilei Naționale a României (10 mai). Cea mai importantă prezență culturală românească la acest eveniment a fost chiar directorul Teatrului Național, care a ținut o serie de conferințe la Helsinki (10 mai), Tampere (12 mai) și Turku (14 mai). Rebreanu a fost însoțit în vizita sa de către Silvia Șerbescu, una dintre cele mai talentate pianiste române, care a susținut mai multe concerte cu muzică de Bach, Beethoven, Liszt, Enescu și Debussy.

Conferința lui Liviu Rebreanu de la Helsinki, organizată de Asociația Finlanda - România, a fost pregătită cu deosebită pompă. Au fost distribuite nu mai puțin de 600 de invitații la această manifestare. Totuși, publicul a fost mai puțin numeros decât se aștepta, acesta fiind estimat la circa 200 de spectatori. Președintele parlamentului finlandez (Eduskunta), familia ministrului de externe, miniștrii Germaniei, Italiei, Japoniei, Suediei, Elveției și Croației, reprezentanți ai universității, armatei și mass-mediei au luat parte la eveniment. Președintele Asociației Finlanda - România, Eero Rydman, un foarte influent politician finlandez, a fost și cel care a deschis manifestarea cu un discurs în care a comparat situațiile geopolitice și istorice ale Finlandei și României. Rydman a descris cele două țări, în spiritul timpului, drept avangarde

antirusești, una în nord iar alta în sud, sensul luptei acestora fiind descris ca defensiv, de apărare a civilizației europene în fața barbarismului oriental. Mergând cu comparațiile mai departe, vorbitorul a asimilat situația Kareliei vizavi de Finlanda cu cea a Basarabiei față de România, ambele fiind considerate supuse unui rapt teritorial rusesc.

Conferința lui Liviu Rebreanu a încercat să sintetizeze civilizația românească, viața intelectuală din această țară și rosturile rădăcinilor sale țărănești. În optica sa, spiritul țărănesc și atașamentul acestuia față de pământ reprezentau fundația fermă pe care se așezase sentimentul național românesc. De altfel, Rebreanu abordase și ceea ce considera a fi eternitatea țaranului român, definind înțelesurile acestui concept. Conferențiarul a abordat și relațiile româno - finlandeze pe care le-a descris ca fiind o legătură între doi camarazi de arme. Manifestarea a fost înnobilită de un concert susținut de Mary Hannikainen și Ture Ara (care a interpretat cântece populare finlandeze) și de Silvia Șerbescu.

Liviu Rebreanu va ține alte două conferințe la Tampere și la Turku. În fosta capitală finlandeză, Rebreanu a susținut o conferință despre civilizația finlandeză în aula Universității din Turku, oaspetele fiind prezentat atât în finlandeză cât și în limba română de Dr. Eero Neuvonen, profesor de limbi romanice la această universitate. Evenimentul s-a sfârșit cu un concert susținut de Thure Bahne, care a interpretat trei cântece românești, și de Valteri Virmajoki care a recitat în finlandeză versuri de Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri și Octavian Goga. Oaspetele de seamă a fost intervievat de o serie de ziare din Turku, dintre care amintesc binecunoscutele Åbo Underrättelser și Hufvudstadsbladet. Mesajul transmis de Rebreanu a fost unul parțial cultural, parțial politic, acesta

remarcând deschiderile realizate în relațiile dintre cele două state, precum și evenimentele teatrale, dintre care în unele fusese direct implicat, precum includerea în stagiunea Teatrului Național a piesei „Ostrobotnicii” a lui Artturi Järvi.

Ecourile acestei manifestări culturale nu au întârziat, fie că acestea au fost publice, mai ales reliefate în mass-media, fie că au avut un caracter mai puțin vizibil opiniei publice. Astfel, ministrul de externe Henrik Ramsay, un prieten al României, a apreciat conferința lui Rebreanu într-o scrisoare adresată ministrului plenipotențiar finlandez de la București, Eduard Hjalmar Palin, ca fiind „foarte interesantă”. Totodată, Ramsay a scos în relief caracterul și calitățile comunicative și oratorice ale dramaturgului român. Ramsay s-a arătat foarte încântat și de pianista Silvia Șerbescu, cea care obținuse un mare succes și pe care a apreciat-o ca fiind „o persoană inteligentă.” Venite din partea ministrului de externe al unui popor extrem de parcimonios în comunicare și rezervat în ceea ce privește laudele, aceste aprecieri, făcute într-o scrisoare pe care a simțit nevoia să o trimită la București, în ciuda programului său extenuant, constituie unul dintre cele mai importante feedback-uri ale manifestării culturale dedicate zilei naționale românești.

Organizatorii români, în special însărcinatul cu afaceri George Duca și secretarul de presă Titus Mihăilescu, au urmărit cu atenție, la rândul lor, reacțiile declanșate de manifestările ce au avut loc în țara celor 1000 de lacuri. Într-un raport de sinteză înaintat Ministerului Afacerilor Externe, Duca considera că manifestările au întrecut cele mai optimiste așteptări. De la sosirea Silviei Șerbescu la 5 mai și până la plecarea lui Liviu Rebreanu la 15 mai avusese loc un flux continuu de concerte, conferințe, dineuri, recepții și interviuri.

Presa din marile orașe Helsinki, Turku și Tampere urmărise cu interes manifestările. Prezența și personalitatea lui Rebreanu se impuseseră în chip firesc, iar conferințele sale despre permanențele spiritului rural și eternitatea țaranului român impresionaseră auditoriul. Cu toate acestea, Duca opinează că aerul de superioritate afișat de Rebreanu și indiferența arătată națiunii finlandeze diminuaseră acest entuziasm. Tocmai de aceea, Duca a ales să situeze în prim planul succesului obținut de România nu pe Rebreanu, ci pe Șerbescu. Talent fantastic, empatie și bucurie, toate acestea iradiu din marea pianistă, celebrată la Helsinki ca o adevărată celebritate europeană, constituind, totodată, cea mai bună propagandă pentru România.

Atât înainte de această vizită, cât și după ce aceasta a luat sfârșit, Liviu Rebreanu a mai fost implicat în progresul cunoscut de relațiile româno - finlandeze în timpul războiului. Romanul său Pădurea Spânzuraților va fi de altfel tradus în timpul războiului și publicat de editura Suomen Kirja (Cartea Finlandeză), la puțin timp după finele războiului, în 1946, sub numele Hirtettyjen metsä, în traducerea lui Lauri Ikonen.

Acest episod, mai puțin cunoscut, al acțiunilor de propagandă românească din timpul celui de-al Doilea Război Mondial dezvăluie un Liviu Rebreanu puternic conectat la realitățile momentului și dornic să-și aducă contribuția, pe plan științific și administrativ, la promovarea intereselor naționale românești. În Finlanda, acesta a întâlnit un câmp de bătălie presărat cu oportunități și provocări. De unele a profitat, pe celelalte nu a știut să le ocrolească. Totuși, până în zilele noastre, prezența sa relativ scurtă în Finlanda reprezintă un moment de referință al relațiilor româno - finlandeze.

conf. univ. dr. Silviu Miloiiu

LEGILE LUI RANGANATHAN - VALIDE ȘI UTILE ÎN ERA INTERNETULUI

Shiyali Ramamrita Ranganathan, unul din cei mai mari biblioteconomi ai lumii, ale cărui idei au influențat toate aspectele științei despre biblioteci, a fost cunoscut de domeniul bibliotecar ca un specialist cu o gândire sistematizatoare și completă prin contribuțiile sale din toate ariile biblioteconomiei - teoriei, practicii și managementului.

S-a născut la Madras, India, la 9 august, 1892. De formație matematician și-a început activitatea ca lector de matematică la Universitatea din Madras. În 1924 universitatea îi oferă postul de bibliotecar cu condiția să plece la Colegiul Universitar din Londra și să aprobe programul de biblioteconomie. În 1925 se întoarce în India pasionat de biblioteconomie și convins de importanța acestui domeniu pentru India, pentru societate, pentru oameni. Rămâne directorul bibliotecii Universității din Madras timp de 20 de ani, perioadă în care oferă foarte mult biblioteconomiei.

În 1962 întemeiază și conduce un Centru de Cercetare și Training în Bangalore de care rămâne atașat tot restul vieții sale. În 1965 Guvernul Indiei îi conferă titlul onorific de Profesor cercetător național în biblioteconomie.

A scris 62 de lucrări de biblioteconomie din care amintim: Cinci Legi ale Științei Biblioteconomice (1931); Clasificarea Colon (1933); Prolegomena clasificării bibliotecare (1937); Teoria catalogului de bibliotecă (1938); Elemente de clasificare bibliotecară (1945); Clasificare și Documentare Internațională (1948); Clasificare și comunicare (1951) ș.a.

Autor al unui număr foarte mare de articole, îngrijitor al multor culegeri de studii și articole, fondator al multor reviste de specialitate, creator al multor organizații profesionale și educaționale (Asociația bibliotecarilor din India, pe care a fondat-o în 1933 și a condus-o) în India, activist recunoscut în

diverse asociații profesionale, recunoscut ca părintele biblioteconomiei indiene (a organizat în 1929 primele cursuri de bibliotecari, prima Școală de bibliotecari, a propus în 1930 primul proiect de Lege cu privire la biblioteca publică) cu contribuții deosebite în dezvoltarea biblioteconomiei mondiale.

Parafrazându-l pe Henry Tedder, care încă în 1882, referindu-se la domeniul biblioteconomic, constata că „Aserțiunile despre biblioteconomie s-au desfășurat într-un spectru care începe cu zona vocațională și termină cu înaltă creditare științifică”, preocuparea lui Shiyali Ramamrita Ranganathan pentru biblioteconomie a început ca o pasiune, a devenit obsesie și s-a încheiat cu o înaltă contribuție științifică, validă și astăzi.

Amintim, aici, contribuția la teoria clasificării și indexării - Clasificarea lineară (1933), care a fost utilizată un timp de multe biblioteci științifice. Acest sistem este bazat pe viziunea lui Shiyali Ramamrita Ranganathan asupra principiilor universale, inerente în cunoaștere. El a inventat așa numitele fațete și analiza fațetelor care, susținea Shiyali Ramamrita Ranganathan, permiteau clasificarea corectă, mai intuitivă pentru utilizator decât cea zecimală.

Fațetele fundamentale pe care le-a elaborat Shiyali Ramamrita Ranganathan sunt: Personalitate; Materie; Energie; Spațiu; Timp.

Personalitate - considerată fațeta principală, se referă la despre ce se scrie în carte - obiectul lucrării.

Materie - materialul obiectului, conținutul, substanța, (domeniul la I.Stoica)

Energie - procesele și activitățile care au loc în relația cu obiectul

Spațiu - unde obiectul există

Timp - când subiectul se petrece.

Dacă am încerca să clasificăm o carte după teoria linearității lui

Shiyali Ramamrita Ranganathan ar fi în felul următor: De exemplu: Biblioteca Municipală „B.P. Hășdeu” din Chișinău (1877-2002). Etape, contexte, conexiuni și incursiuni istorice. Fațetele ar fi următoarele: Personalitate - BM BPH; Materie - istorie; Energie - etape, contexte, conexiuni și incursiuni istorice; Spațiu - Chișinău; Timp - 1877-2002. După Ranganathan, el considera modelul acesta de clasificare foarte flexibil și cu un înalt nivel de specificitate, Personalitatea, adică obiectul cărții, furnizează piese, informație celorlalte fațete. Fiecare din fațete se poate repeta de mai multe ori, altele pot lipsi în clasificarea unor cărți. Un alt exemplu de clasificare Ranganathan, cunoscut în literatura contemporană de specialitate este cel furnizat de Arlene Taylor: Imaginați-vă o carte despre „designul mobilei din lemn în America sec. XVIII”. Fațetele, afirmă A.Taylor ar fi următoarele: Personalitate - mobilă; Materie - lemn; Energie - design; Spațiu - America; Timp - sec. XVIII.

Ion Stoica afirmă că Ranganathan aduce dimensiunile multiple ale universului cunoașterii la linearitatea celor 5 fațete (personalitate, materie, energie, spațiu și timp), citându-l „Aceasta este problema în organizarea

informației pentru cunoaștere și utilizare". Referindu-se la problemele actuale ale instituțiilor infodocumentare Ion Stoica, continuă cu referire la contribuția lui Sh.R. Ranganathan - „Dar ceea ce se conturase ca necesar și parțial posibil încă din epoca Ranganathan, adică îmbinarea exigențelor multifacetării cu cele ale liniarității, capătă acum, în condițiile digitizării, forme superioare, mult mai flexibile și mai cuprinzătoare. Această nouă realitate trebuie, însă, cercetată sistematic și profund”

În contextul actual, tot mai mult, se evidențiază explicit paradigma, orientarea pe utilizator în biblioteconomie și științele informării. Paradigma se adâncește cu recunoașterea opțiunilor doctrinale manifestate de acest concept. La nivel doctrinal expresia clasică de orientare spre utilizator se evidențiază în Legile lui Ranganathan (în continuare LR) cunoscute ca 5 Legi ale biblioteconomiei și anume:

1. cărțile sunt pentru cititori
2. fiecărei cărți - cititorul său
3. fiecărui cititor - cartea sa
4. salvează timpul cititorului
5. biblioteca este un organism în creștere

Aceste 5 Legi, esența practicii lui Ranganathan cu utilizatorii, par simple la o primă lectură, dar ele sintetizează și exprimă mult mai mult decât credem noi, specialiștii în biblioteconomie. Sh.R. Ranganathan le considera lentile prin care practicienii pot să-și evalueze deciziile manageriale, să-și stabilească prioritățile instituționale și să rămână centrați pe utilizator.

Am spus, într-un articol, că viziunea lui Ranganathan reflectă cel mai bine paradigma userismului. Conform acestor legi scopul existenței și funcționării, dezvoltării bibliotecii este legătura între bibliotecă și utilizator, utilizarea ei. Specialiștii consideră, și astăzi, LR un exemplu de interpretare desăvârșită a conceptului de orientare spre utilizator, deși elaborate cu 77 de ani în urmă (1931).

LR valide și azi - în substanță,

cu mici schimbări, și în expresie - a reprezentat și reprezintă filosofia organizațională ideală a serviciilor informaționale în bibliotecă. Pentru Ranganathan și adepții lui aceste 5 reguli, legi, au fost primul pas de a pune activitatea biblioteconomică pe o bază științifică furnizând principii generale deduse din practica tuturor bibliotecilor. Foarte simplu formulate, LR, sunt foarte profunde și flexibile și pot fi cu succes actualizate, revizuite și aplicate la necesitățile actuale ale domeniului asistenței informaționale.

Societatea Informațională, Societatea Cunoașterii, tehnologiile informaționale sugerează că scopul LR poate fi extins adecvat la cerințele actuale ale bibliotecilor. Timp de 77 de ani aceste 5 legi au fost discutate și reutilizate în multe și diferite contexte. Mulți cercetători ai domeniului biblioteconomic au încercat să actualizeze aceste legi, sau să le reorganizeze în alte scopuri.

Cartea, cititorul, biblioteca sunt elementele de bază a LR. Dacă am înlocui cuvintele-cheie cu altele - soft, conectivitate, diversitate, web etc., LR pot funcționa foarte bine. Bazându-se pe LR mulți cercetători au prezentat diferite principii și reguli. De exemplu: „5 legi noi ale Biblioteconomiei” (Michael Gorman, 1995), „Principiile educației la distanță” (Sanjaya Mishra, 1998), „5 legi ale softului de bibliotecă” (Mentor Lana, 2003), „5 legi ale biblioteconomiei pentru copii” (Virginia A. Water, 2004), „5 legi a conectivității” (Lemart Bjerneborn, 2004), „5 legi a diversității/acțiunii afirmative” (Tracie D. Hall, 2004).

Cele mai cunoscute sunt legile lui Michael Gorman. El a reinte-grat LR în contextul de astăzi al bibliotecii asigurându-le validitate și pentru viitor:

1. Bibliotecile servesc umanitatea
2. Bibliotecile respectă toate formatele prin care cunoștințele sunt comunicate
3. Bibliotecile utilizează inteligibil tehnologia pentru a îmbunătăți serviciile
4. Bibliotecile apără accesul liber la cunoștințe; și
5. Bibliotecile onorează trecutul și creează viitorul.

M. Gorman a demonstrat foarte convingător aplicabilitatea legilor la problemele și schimbările cu care se vor confrunta bibliotecile în viitor. Legile Gorman, susțin unii specialiști în biblioteconomie și științe ale informației, nu sunt o revizuire a LR dar sunt altele, un set complet separat din punct de vedere al bibliotecarului care practică într-o societate tehnologizată.

Jim Thompson în 1992, protestând împotriva serviciilor de bibliotecă și văzând, cred, biblioteca ca pe un organism economic, sau ca pe un market, a revizuit LR în felul următor:

1. Cărțile sunt pentru profit
2. Fiecărui cititor contul său
3. Fiecărei copii contul său
4. Ia bani (cash) de la cititor
5. Biblioteca e un organism care se vaită.

Jim Thompson a raportat LR la esența abordării utilizatorului ca client - client de informații și documente și deci, a aplicării legilor pieții în activitatea informațională a bibliotecilor. Această abordare și revizuire a LR nu a fost

salutată de lumea bibliotecară pentru că au sesizat că Legile Thompson pun în pericol viitorul bibliotecii ca instituție informațională – biblioteca e un organism care se vaită.

LR au inspirat și cele 5 legi ale web-ului și sunt bazate integral pe practica lor. Aceste legi pot servi ca cerințe minime de elaborare a Web-ului:

1. **Web resursele sunt pentru a fi utilizate**
2. **Fiecărui utilizator web resursele ei sau lui**
3. **Fiecărei web resurse utilizatorul ei**
4. **Salvează timpul utilizatorului**
5. **Web este un organism în creștere**

Noruzi, consideră cele 5 Legi ale Web-ului, baza oricărui websistem informațional prietenos cu utilizatorul. Website – ul, ca și cărțile, sunt pentru a fi utilizate, nu pentru a le admira de la distanță. Producătorii de web vor ca oamenii să interacționeze cu site-ul, să navigheze, să găsească ce le trebuie și să se simtă bine, satisfăcuți. Ei, pentru succesul web-ului, aplică aceleași legi : fiecărui utilizator conținutul său și fiecărui conținut utilizatorul său. Astfel, ei sunt siguri că utilizatorul va găsi conținutul de care are nevoie, că utilizatorul va considera conținutul web ca necesar. Referitor la Legea 4 – Salvează timpul utilizatorului – este cred, regula de bază, de aur a producătorilor de web. Această lege, când este vorba de web, urmărește două componente de impact: componenta de impact imediat (asigurarea că utilizatorul găsește ușor ceea ce caută) și componenta de impact final (asigurarea că datele sunt structurate într-un mod în care pot fi ușor regăsite, recuperate). Legea 5 ne sugerează că trebuie să planificăm și să asigurăm ca web-ul bibliotecii să se schimbe și să se dezvolte permanent, împreună cu utilizatorul.

Similar am putea aplica aceste legi și la abilitățile profesionale, care se schimbă mereu. În următorii 25 de ani metamorfoza schimbărilor vor cuprinde educația și bineînțeles educația bibliotecarilor. Lumea virtuală ne asigură, prin demonstrații și exemple deja viabile, că procesul de învățământ nu va mai fi asigurat numai de școală ci prin ghiduri interactive, virtuale, personalizate, care, progresiv, vor schimba concepția, formele de educație și diversifica instituțiile care vor oferi educație. Bibliotecile, logic, vor fi cele mai importante în acest proces.

Bazat pe LR au fost elaborate Principiile de bază ale Educației la Distanță:

1. **Educația la distanță este pentru dezvoltare**
2. **Fiecărui student subiectul lui sau ei**
3. **Fiecărui subiect studentul său**
4. **Salvează timpul studentului**
5. **Învățarea este un proces care nu se încheie niciodată.**

În ultimul timp tot mai mult se discută problema licențierii soft-urilor de operare în biblioteci și tot mai mulți specialiști se pronunță referitor la open source software (OSS). Recunoscând LR și concepte pe care le include ca o inspirație puternică de schimbare socială, M. Cana, încearcă o analiză a congruenței open source software și cu cele 5 LR. Dacă în LR elementul de bază este Cartea elementul de bază în elaborarea OSS este Software. Deci, cele 5

Legi ale softului de bibliotecă pot fi:

1. **Softul este pentru utilizare**
1. **Fiecărui utilizator softul său (sau softul este pentru toți)**
2. **Fiecărui soft utilizatorul său**
3. **Salvează timpul utilizatorului**
4. **Softul este un organism în creștere**

Toate aceste exemple demonstrează universalitatea LR. Gândite pentru biblioteconomie, ele au influențat și științele conexe biblioteconomiei – tehnologia informațională, webologia, educația, infosofia, etc.

Am demonstrat cu câtă ușurință și rapiditate au aplicat, analizat și revizuit 5 LR vizavi de diverse domenii. Mutările profunde ale biblioteconomiei sunt foarte intense în era Internetului. Analizând tendințele, perspectivele putem afirma că biblioteconomia are viitor, dacă vom dezvolta conceptele incluse în cele 5 Legi ale biblioteconomiei lui Ranganathan. Legile lui sunt viabile și astăzi, după cum afirmă și demonstrează specialiștii domeniului bibliotecomic, ba mai mult, se multiplică, diversifică, influențează și domină tot ce este legat de organizarea și diseminarea informației și cunoașterii.

Referințe:

1. Cana, M. Open source and Ranganathan's five laws of library science. Accesat 27 mai, 2007 la : www.kmentor.com/socio-tech-info/archives/000079.html
2. Gorman, M. Five new laws of librarianship. // American Libraries, 1998, 26 (8), 784-785.
3. Hall, T. D. Making the starting line-ap: best practices for placing diversity at the center of your library. Accesat 25 mai, 2007 la
4. www.librarydiversity.org/MakingStartingLine.pdf
5. Kulikovski, Lidia. Interesele utilizatorilor ca rațiune a activității bibliotecii: Mutații conceptuale și contextuale // Lector, 2007, Nr.1.- p.20-28.
6. Leiter, R.A. Reflections on Ranganathan's five laws of library science // Law Library Journal, 2003, 96 (3), 411-418.
7. McMenemy, David. Ranganathan's relevance in the 21st century // Library Review, 2007, 56 (2), 97-101.
8. Mishra, S. Principles of distance education. Disponibil <http://hub.col.org/cc98/0051.html>
9. Noruzi, A. Application of Ranganathan's Laws to the Web // Webology, 2004, Nr1 (2), article 8. Disponibil la: www.webology.ir/2004/v1n2/a8.html
10. Steckel, M. Ranganathan for information architects. Boxes and Arrows. Accesat la : www.boxesandarrows.com/archives/ranganathan_for_ias.php
11. Stoica, Ion. Criza în structurile infodocumentare. Sensuri și semnificații contemporane. 2001.
12. Thompson, J. The five laws of library science // Newsletter on Serials Pricing Issues, 1992, 47, September, 13.
13. Walter, V.A. Children and libraries: Getting right. Chicago : American Library Association.- P.111-124.
14. Сукиасян. Э. Ранганатан и советское библиотечноеведение // Сов.библиотечноеведение.1992, N.1.

*dr. conf.univ. Lidia Kulikovski
Director general BM „B.P.Hasdeu”, Chișinău*

Comorile Târgoviștei. Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească”, Târgoviște

Constituirea muzeului, prin Decretul Regal din 30 octombrie 1937, consfințește instituțional preocupările târgoviștenilor pentru trecutul istoric și zestrea spirituală atât de bogată pe care au moștenit-o.

Activitatea expozițională intensă, de la începutul secolului al XX-lea, va prinde contur în anul 1912, în casa boierului Fusea, donată de acesta „în scopul înființării muzeului istoric al orașului”, prin deschiderea unei expoziții de antichități: monede, icoane, documente epigrafice, toate aparținând colecționarului Saint - Georges. Ulterior, în 1928, într-o clădire a Mitropoliei Târgoviște, situată în parcul cu același nume, se organizează un lapidarium care întruchipa ideea lui Dimitrie Papazoglu, devenită preocupare pe la 1874, „de a se aduna acele pietre cu inscripții istorice ce se vede o mulțime trântite în preajma mai multor biserici ruinate și prin răspântii”. Însă, prima clădire construită, prin contribuție publică, în scopul adăpostirii unor colecții istorice se ridică între anii 1937 - 1938, grație senatorului Constantin Dimitriu, profesorului Virgil Drăghiceanu și localnicilor, cu sprijinul Comisiunii Monumentelor Istorice și a Casei Regale, proiectant fiind arhitectul Nicolae Ghika - Budești. Astfel, în 1944 este inaugurat primul muzeu târgoviștean, astăzi Galeriile Stelea.

Până în 1968, muzeul târgoviștean a funcționat în structura de la înființare, având o tematică mixtă: arheologie, istorie, artă, etnografie. În același an, muzeul capătă importanță județeană, pentru ca, mai apoi, în 1992, să devină Complex Național Muzeal, datorită strădaniei cu care au fost îmbogățite colecțiile și, mai ales, prin înființarea unor noi muzee.

Rând pe rând s-au deschis publicului Ansamblul Monumental „Curtea Domnească” (1967), poate cel mai important ansamblu aulic de pe teritoriul țării, prin diversitatea și proporțiile monumentelor conservate; Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni (1967), adăpostit de casa scriitorului Ioan Alexandru Brătescu - Voinești, care ilustrează crezurile generațiilor moderne; Muzeul Tiparului și al Cărți Românești Vechi (1967), găzduit în clădirea familiei stolnicului Constantin Cantacuzino, ea

însăși monument, aduce în atenția publicului mărturia privind primul centru tipografic românesc și cărți vechi precum „Îndreptarea legii” (1652), „Cazania lui Varlaam” (1643), „Biblia lui Șerban Cantacuzino” (1688), cărți bisericești, manuscrise, primele periodice în limba română și altele.

După numai un an, în 1968, este înființată expoziția permanentă „I. L. Caragiale” care reunește o colecție memorială: mobilier, fotografii, cărți, toate legate de viața și activitatea ilustrului dramaturg. Grație unei importante donații, ne referim la donația doamnei Mariana Rigler Petrașcu, în 1972 ia ființă „Casa-atelier Gheorghe Petrașcu”, restituindu-se, celor pentru care a creat, atmosfera Târgoviștei de odinioară, atât de bogat redată de penelul artistului. De asemenea, „Casa gravor Gabriel Popescu” din Vulcana Pandele înființată în același an, găzduiește o parte din opera unuia dintre cei mai importanți gravori ai românilor, obiecte personale, fotografii, lucrări de gravură, mare parte dintre ele fiind donate. Anul 1972 s-a dovedit a fi unul prolific din punct de vedere al sporirii zestrei muzeale, dacă adăugăm și înființarea Muzeului orașenesc Moreni, care găzduiește o importantă colecție de artă.

Ulterior, în 1974, sunt înființate muzee care conservă tradiții ale culturii și dezvoltării economice locale precum Muzeul etnografic „Dumitru Ulieru” Pietroșița și Muzeul orașenesc Pucioasa.

Eforturile valorificării bogatei moșteniri patrimoniale a județului Dâmbovița nu s-au oprit aici, generațiile următoare aducându-și aportul la continuarea dezvoltării rețelei muzeale prin înființarea Muzeului de Istorie (1986), Muzeului de Artă (1991) și a Muzeului „Vasile Blendea” (2002).

Acest succint istoric poate reliefa preocupările pentru dezvoltarea și conservarea patrimoniului local, iar recunoașterea importanței naționale a acestuia a deschis noi perspective în activitatea de identificare, cercetare și valorificare a patrimoniului și dezvoltare a turismului.

GALERIILE „STELEA”

„Galeriile Stelea” funcționează în clădirea fostului Muzeu orașenesc Târgoviște, inaugurat în 1944

și care a funcționat ca Muzeu de arheologie până în 1986. Din colecția inițială se mai păstrează Lapidariumul, în peristil. În prezent, spațiul este amenajat special pentru expoziții temporare.

COMPLEXUL MONUMENTAL „CURTEA DOMNEASCĂ”

Prima mărturie documentară asupra fostei capitale a Țării Românești, Târgoviște, datează din 1396 și se găsește în Jurnalul de călătorie al lui Johann Schiltberger, participant la bătălia de la Nicopole.

Complexul Monumental Curtea Domnească este un ansamblu de arhitectură medievală românească, care se întinde pe o suprafață de cca. 3 hectare și care adăpostește colecții de lapidarium, istorie, obiecte bisericești etc.

Nucleul Curții Domnești a fost construit în timpul voievodului Mircea cel Bătrân, fiind alcătuit dintr-un complex de construcții, destinate locuirii familiei domnitoare, a demnitarilor curții și a slujitorilor acestora. În timpul domniei lui Vlad Țepeș, Curtea Domnească se extinde și apar noi construcții. Cea mai importantă dintre acestea este Turnul de supraveghere și apărare, cunoscut sub numele de Turnul Chindiei. Către sfârșitul sec. al XVI-lea, se inițiază o serie de lucrări de fortificații și construcții, la cererea și sub directa îndrumare a voievodului Petru Cercel, care construiește un nou palat, Biserica Mare a curții și primul apeduct, iar la exterior, spre râul Ialomîța, „grădinile domnești”. O altă etapă importantă în dezvoltarea Curții Domnești se înregistrează în timpul domniei lui Matei Basarab, când sunt reparate casele domnești, zidul de incintă este dublat și este ridicată o baie turcească. Cel care avea să aducă ultimele lucrări de reparații și extinderi ale Curții Domnești este, totodată și cel care avea să încheie seria domniilor la Târgoviște, domnitorul Constantin Brâncoveanu.

MUZEUL TIPARULUI ȘI AL CĂRȚII ROMÂNEȘTI VECHI

Aflat într-o clădire impunătoare, monument arhitectonic pe care meșterii domnitorului Constantin Brâncoveanu l-au ridicat pe beciuri preexistente la începutul secolului al XVII-lea, pentru fiica sa, domnița Safta și în care stolnicul Constantin Cantacuzino și-a ținut biblioteca (printre cele mai valoroase din Țara Românească la acea vreme), Muzeul Tiparului și al Cărții Românești Vechi, una din primele instituții de cultură cu acest profil din țară, a fost deschis vizitării la 11 mai 1967. Muzeul este structurat pe un discurs expozițional care prezintă activitatea tipografică, atât târgovișteană, încă de la începuturi (sec. al XVI-lea), cât și a celorlalte centre tipografice apărute ulterior în Moldova și Transilvania (secolele XVII, XVIII) și culminează cu editarea primelor ziare cu apariție regulată.

Radu cel Mare, unul dintre domnii umaniști ai Țării Românești, îl aduce în țară pe călugărul Macarie, format ca meșter tipograf la Veneția și cu experiența tipăririi unui număr de 5 cărți la Cetinje. Domnitorul îi dă în grijă tipografia domnească, unde acesta va scoate din doi în doi ani, începând din 1508, primele tipărituri din spațiul românesc: „Liturghier”, „Octoih” și „Evangheliar”, toate în

slavonă, facsimile ale acestora putând fi văzute în Muzeul Tiparului al Cărții Românești Vechi. Acestora li se adaugă o serie impresionantă de tipărituri, realizate între anii 1545 - 1715, între care amintim „Molitvenic”, „Apostol”, „Octoih slavonesc”, „Triod pentecostal”, „Pravila de la Govora”, „Îndreptarea legii”, „Cazania lui Varlaam”, „Noul Testament de la Bălgrad”, „Panoplia Dogmatică”, „Pilde filosofesti”. Alături de acestea sunt expuse ornamente tipografice utilizate în epocă: călimări de brâu, inele sigilare etc.

MUZEUL SCRIITORILOR DÂMBOVIȚENI

„Casa mea e un roman de toată frumusețea”, mărturisea Ioan Al. Brătescu Voinești despre casa ridicată la Târgoviște între anii 1897 - 1898, devenită între timp Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni și căreia i-au trecut pragul remarcabile personalități ale vremii, precum Titu Maiorescu, I. L. Caragiale, Emil Gârleanu și mulți alții..

Muzeul este structurat în trei mari secțiuni: o primă secțiune reprezentând Evul Mediu, când Târgoviștea era ea însăși primul centru de cultură al țării, exercitând influențe în spațiul larg românesc; o a doua, cea a poezilor redeșteptării naționale și cea de-a treia, a scriitorilor născuți fie sub semnul ei, fie aduși de viață, la Târgoviște, pentru o clipă sau pentru eternitate.

Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni prezintă vizitatorului ediții princeps, corespondență, mobilier de epocă, obiecte cu caracter memorial, artă plastică, fotografii etc., care vin să ilustreze, în mod fericit, potențialul creator al oamenilor de pe aceste meleaguri.

CASA MEMORIALĂ „ION LUCA CARAGIALE”

Muzeul prezintă vizitatorului mărturii documentare, cărți în ediții princeps, fotografii, afișe, mobilier de epocă, obiecte personale, toate creionând o parte din spiritul marelui dramaturg român.

CASA ATELIER „GHEORGHE PETRAȘCU”

Pictorul Gheorghe Petrașcu (1872 - 1949), nume rezonant în plastica românească, vizitează prima oară Târgoviștea în anul 1920, hotărându-se să-și construiască aici o reședință pentru perioade de reculegere, de elaborare tihnită, căutând cu

nostalgie un mediu propice care să compenseze distrugerea casei sale de la Nicorești, în 1917.

Grație donației fiicei sale, Mariana Rigler Petrașcu, casa devine muzeu și adăpostește un impresionant patrimoniu reprezentat de pictură, grafică, studii în creion, șevaletul maestrului, obiecte personale etc. Sunt expuse piese reprezentative ale creației sale, între care amintim: „Casa de la Nicorești”, „Paraclis Domnesc”, „Piața la As-suan”, „Portretul soției”, „Apus de soare pe Siret”, „Veneția” etc.

CASA GRAVORULUI „GABRIEL POPESCU”

Construită în anul 1905, lângă casa părintească, după planurile arhitectului Alexandru Clavel, care a folosit schițele artistului, actuala clădire a fost donată muzeului de către Eliza Popescu, nepoata artistului, împreună cu mobilierul, biblioteca, obiectele personale, acte de familie, instrumente de lucru, gravuri și plăci de gravură, cărți etc., care au contribuit la reconstituirea atmosferei casei în care s-a născut și a trăit gravorul Gabriel Popescu.

MUZEUL ORĂȘENESC MORENI

Deschis ca secție a Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, Muzeul orășenesc Moreni găzduiește o colecție de artă contemporană, cuprinzând o mică parte din lucrările unor artiști plastici contemporani legați prin operele lor de județul Dâmbovița.

MUZEUL ETNOGRAFIC „DUMITRU ULIERU” PIETROȘIȚA

Înființat de prof. Dumitru Ulieru în Casa „Șerb Popescu” muzeul din Pietroșița reunește valoroase piese de etnografie printre care amintim: costume, covoare, obiecte de port popular, unelte pentru prelucrarea lemnului, obiecte de uz casnic sau gospodăresc etc.

MUZEUL ORĂȘENESC PUCIOASA

Expoziția este adăpostită în casa Mihalache Dobrescu, monument de arhitectură populară de la începutul secolului al XIX-lea. Locuința, de tip țărănesc, cu parter și etaj, situată în centrul orașului Pucioasa, atrage prin farmec și vechime, dar și prin impresionanta colecție expusă care ilustrează meșteșugurile practicate în zonă. Printre exponatele cele mai valoroase amintim un cric de lemn și o masă de tras doage, provenite din zona Pietroșiței și având gravate inițialele „G. G.” și anul 1859.

MUZEUL DE ISTORIE

Muzeul de Istorie funcționează într-o clădire monument de arhitectură, datând din 1902, cu

spații generoase, care acoperă necesitățile expoziționale ale unui muzeu în care se reflectă istoria spațiului românesc, în general, și a județului Dâmbovița, în special, începând din preistorie până în epoca modernă. Sunt expuse piese reprezentative pentru spațiul dâmbovițean, dintre care amintim: ceramică provenind din așezări din Geangoești, Morteni, Mătăsaru, Cătunu, Băleni, Iedera, Târgoviște etc., tezaure monetare, obiecte de uz gospodăresc din diferite epoci istorice, armament, costume, documente, obiecte de artă și podoabă. De asemenea, în spațiile amenajate special la parterul clădirii sunt realizate expoziții temporare.

MUZEUL DE ARTĂ

Este găzduit de un monument de arhitectură realizat de meșteri italieni, la sf. sec. al XIX-lea, și deține colecții de pictură religioasă, frescă și icoane, mobilier de epocă, obiecte de podoabă, precum și țesături românești sau orientale. De asemenea, sunt prezenți artiști moderni și contemporani, între care amintim pe Nicolae Grigorescu, Gheorghe Petrașcu, Schweitzer Cumpăna, Gabriel Popescu, Tanți Iliescu Mi-hăilescu, Bob Bulgaru.

MUZEUL „VASILE BLENDEA”

Colecția „Vasile Blendea” este adăpostită în Casa „Angela Georgescu”, o locuință veche, monument de arhitectură românească de la sf. sec. al XVIII-lea. Sunt expuse o parte din lucrările de sculptură, pictură sau desen, care vin să definească personalitatea artistului. Complexă și extrem de variată ca reprezentare plastică, creația lui Vasile Blendea vădește o profundă sensibilitate și trăire afectivă, izvorând dintr-o realitate istorică și un destin cultural, strâns legate de Târgoviște, cetatea domnească a Basarabilor. Pe simezele muzeului sunt expuse lucrări precum: „Clopotnița de la Curtea Domnească”, „Târgoviște sub zăpadă”, „Biserica Sf. Ionică”, „Intrare la curtea domnească” sau sculptură: „Nicolae Bălcescu”, „Matei Basarab”, „Vlad Țepeș”, „Meșterul Manole”, „Nicolae Iorga”.

Bogata moștenire culturală, pe care o are județul Dâmbovița, poate reprezenta, în viitorul apropiat, o zonă importantă de atracție turistică. Așa cum s-a putut observa, diversitatea muzeală este un punct forte, pe lângă importanța patrimoniului gestionat. Turistului, pe care îl invităm și îl așteptăm cu plăcere la Târgoviște, îi putem oferi clipe de destindere și încântare, într-un spațiu minunat completat de o salbă de biserici și mănăstiri medievale.

Ovidiu Cîrstina

Mircea Eliade și Emil Cioran - problematica consolidării unității naționale românești

Primul Război Mondial a reprezentat, și pentru generațiile mai tinere, care se vor afirma pe firmamentul scenei literare după încheierea acestuia, un moment definitoriu în devenirea lor intelectuală. În România, scriitorii mai tineri se vor dori adevărate barometre ale opiniei, larg răspândite, că era nevoie de noi soluții, cât mai radicale, pentru consolidarea unității naționale realizate la 1918. Pe fundalul respingerii de către cele mai multe dintre vechile formațiuni politice a unei schimbări profunde a sistemului politic existent, numai parțial transformat de votul universal și de unire, s-au afirmat tot mai mult curentele contestatatoare și antidemocratice. Dacă „bătrânii” trăiau satisfacția că au realizat Unirea, acest mare ideal național, tinerii aveau sentimentul că prefacerile nu au fost duse până la capăt.

Foarte activă atât pe plan cultural cât și publicistic s-a dovedit a fi generația formată în anii 1920, plină de tinere talente, ce-și vor confirma pe deplin valoarea mai târziu, precum Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Vintilă Horia și Petre Țuțea. Deși membrii acestei generații, după expresia liderului său spiritual, Mircea Eliade, nu-și propuneau să critice, ci să creeze, totuși accentele critice pe care le-au lăsat să răzbată împotriva unei generații care-i speria prin lipsa sa de orizont au fost dintre cele mai virulente. O altă diferență intervenită între aceste generații o constituie unitatea de spirit afirmată atât de radical de noua generație încât a provocat iritarea „bătrânilor” de care, uneori, nu o despărteau decât câțiva ani.

Mircea Eliade nota în acest sens: „...cei care au ochi și urechi pot observa mai mult decât o «generație ultimă», în pragul celor 20 de ani, diversă de tot ceea ce s-a plămădit și crescut de la război încoace, ostilă față de înaintașii noștri, cât și față de noi. Nu-are nicio importanță termenul cu care o numim: generație, școală, curent, spiritualitate... E inutil să o ironizăm și ar fi nedrept să o ignorăm pentru că nu se simte întotdeauna solidară cu noi.”

Adesea blamați de oamenii de cultură deja consacrați, membrii acestei școli încercau să traseze fizionomia unei generații spiritualiste. Eliade, cel care ridicase flamura revoltei împotriva vechilor mituri în anii 1920, a trecut în revistă, într-un articol publicat în 1935, realizările acestei generații însetate de nou: „În acești opt ani polemicele s-au perimat, o bună parte din tinerii de atunci s-au cumintit și fiecare își lucrează, mai mult sau mai puțin cinstit, bucata lui de pământ. «S-a creat» destul; s-au scris cărți, s-a făcut critică, s-au înfiripat chiar sisteme filosofice. Dar mitul a pierit din obsesiile lor... Într-adevăr se pot observa cu precizie tendințele revoluționare pe plan social, politic și economic ale ultimelor promoții de tineri”.

În 1927 Mircea Eliade a avut meritul de a fi trezit tânăra generație, chemând-o la configurarea unor obiective comune. „Itinerariul Spiritual”, ciclul de douăsprezece foiletoane apărute în „Cuvântul” în acel an, a reprezentat programul acestei generații, care se considera „prima generație românească necondiționată de un obiectiv istoric”, întrucât Marea Unire din 1918 înfăptuise un vis și o misiune seculară. Textul se prezintă ca un lung manifest în care se succed observația plină de gravitate, chemarea înflăcărată, tonul profetic și lirismul adesea prezumțios. El se adresează unei „generații”, aceea a lui Eliade însuși, căreia autorul îi postula existența și înțelegea să-i definească specificul. O generație care pretindea că a fost marcată, pentru totdeauna, în perioada copilăriei, de nenorocirile războiului și ale ocupației.

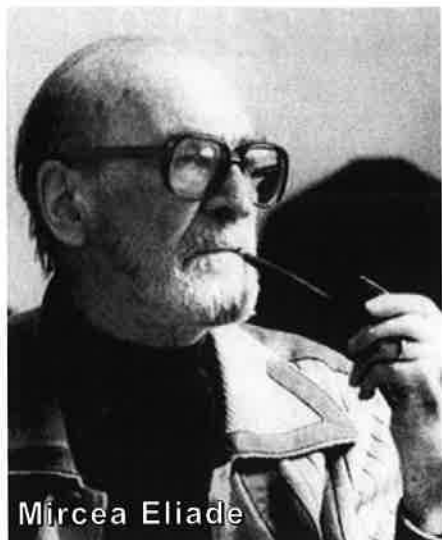
Faptul că a trăit această criză majoră era, în viziunea lui Eliade, deja însemnul unei predestinări: „Viața izbindu-ne dureros și precoce, ne-a apropiat de realitățile necunoscute celorlalți”. Noua generație era, deci, caracterizată înainte de toate de o hipertrofie a vieții interioare, absolut necunoscută generațiilor precedente, marcate de suficiența pozitivismului și a optimismului științific. Bogăția mistuitoare a vieții interioare reprezintă șansa „generației”, care

se vede astfel chemată să se diferențieze de predecesorii ei. Diferența se cristalizează deja prin descoperirea puterii creatoare a iraționalului și prin acceptarea tentației mistice creștine: „Misticismul, pentru noi, tinerii, e deja o realitate.”

Pe plan etic, cuvântul de ordine al „generației” este „experiențe”. Acestea nu sunt strict intelectuale, ci pot fi și psihologice, morale, estetice și religioase. Înlanțuirea lor corespunde succesiunii rolurilor pe care una și aceeași persoană este chemată să le joace. Este o căutare asupra unor noi puncte de vedere, asupra unor noi realități și a unor noi valori. Rolul „experiențelor” este de a forma o „personalitate elastică”, dornică să „trăiască pericolul” și să-și întărească, cât mai mult posibil, intrarea în „maturitate”, în „sistem” sau sub influența unei „idei politice”. „Să nu ne fie teamă că ne vom destrăma sufletul sau ei îl vor stăpâni. Experiențele îmbogățesc conștiința, dar nu-i cuprind niciodată libertatea. Să le căutam, să le prelungim, să le exaltăm!” Noua etică propusă de această generație este profund individualistă, în înțelesul de autentică. Mistica și ortodoxia au fost ridicate la rangul de repere supreme ale vieții interioare a tinerilor, printr-un amestec de argumentare și retorică pură.

Publicarea „Itinerariului spiritual” apare ca o apologie a strategiei pe care Eliade o inaugurasese odată cu primul articol împotriva lui Nicolae Iorga. De astă dată, tânărul eseist se prezenta în fața „bătrânilor” cu un personaj colectiv, „generația”, animat de aceleași idei și sentimente pe care le exaltase și până atunci. La sfârșitul lui 1927, viitorul critic, Șerban Cioculescu, îi va scrie lui Eliade de la Paris: „Nu intru în discuție asupra chestiunii, dacă și ce este o generație. Rețin, în orice caz, faptul că dumneata ai scris istoria formației dumitale morale și poziția dumitale actuală față de problemele vieții”.

La începutul anilor 1920, criza vieții politice românești dăduse naștere, pe de o parte, unui naționalism al „tinerilor”, centrat pe

Mircea Eliade

radicalismul antisemit, care trecea drept avangarda politică românească. Prima intrare pe scena politică a tinerilor, după război, avusese caracterul unei contestări politice. Chiar dacă își descriesese propria generație ca fiind apolitică, existența unui tineret politizat, care apărea ca un actor colectiv distinct, trebuie să fi influențat totuși imaginea pe care Eliade și-a făcut-o despre raporturile dintre „bătrâni” și „tineri” în România postbelică. Apolitismul pe care îl cultiva ca student - și pe care îl va apăra în mai multe dintre articolele sale publicate în anii 1927-1928 - implica, în viziunea lui Eliade, distanțarea, ba chiar tăcerea, în raport cu problematica antisemitismului.

La Eliade, ideea unei rupturi între generații se hrănea din polemica împotriva lui Iorga, idolul său din adolescență. Tânărul eseist era, totuși, conștient de contrastul dintre disponibilitatea intelectuală a tinerilor de vârsta sa și caracterul deseori provincial al mizelor care marcaseră istoria culturală recentă a României. Propriul său parcurs intelectual îi permitea să se sustragă polemicilor despre „specificul național” românesc sau discuțiilor care îl opuneau pe „tradiționalist” „moderniștilor” în spațiul literaturii. Așa se explică, de exemplu, faptul că Eliade nu asociază în Itinerariu spiritual ortodoxia și identitatea națională, așa cum o făceau Nichifor Crainic și Nae Ionescu. La numai câteva luni după publicarea Itinerariului, Eliade ținea să clarifice contrastul dintre generații: „Putea rămâne sensul vieții generației precedente, sensul nostru? Ce voiau ei? Unii întregirea

neamului, alții ridicarea culturală a poporului, alții o literatură națională, un loc în politică... Noi nu mai putem voi acestea. Valorile pur spirituale...sunt singurele care ne stăpânesc”.

Eliade l-a cunoscut pe Emil Cioran după întoarcerea sa din India, deși întâlnirile lor par să fi fost rare în anii 1932-1933. Născut în Rășinari, ca și Goga, Cioran, spre deosebire de ilustrul său consătean, a fost inițial apolitic. Urmand direcția generală a „generației” sale, Cioran a respins inițial „această imensă porcărie” care este politica și s-a declarat „un om atât de orgolios, și cu simțul eternității atât de dezvoltat, încât mi-ar fi imposibil să fac politică”. În lucrarea sa intitulată *Pe culmile disperării*, Cioran refuza istoria, „idealurile epocii” și preocuparea pentru problemele sociale.

Inițial, Cioran a fost atras numai de filozofia istoriei și a culturii; această preferință, combinată cu metafizica, și-a păstrat exclusivismul până în toamna anului 1933. De la reflecții asupra culturii și istoriei, în general, Cioran și-a concentrat atenția asupra realităților culturale și istorice autohtone. Realitățile românești erau judecate cu o duritate de expresie ce anunța tonul radical din „Schimbarea la față a României”. În viziunea sa, universul studențesc bucureștean era unul „de băieți umili”, „fără perspectivă istorică”, cu o „conștiință rurală”, deci incapabili să înțeleagă probleme „cari se pun în agonia civilizațiilor”, căci „țăranul rămâne țăran și în capitală.”

Interesul pentru cultura „minoră” românească va deveni obsedant la tânărul filozof și eseist în anii 1930. Cioran se arată neimpresionat de achizițiile culturale românești, de cuminența unei culturi mici, de lipsa sa de monumentalitate, de absența originalității acesteia ce izvora dintr-o impotență și o platitudine crasă. Lipsa de sensibilitate asupra tragicului existențial al civilizației românești este motivul pentru care Cioran afirma: „noi am trăit într-o continuă inexistență.”

Supunând unei critici fără menajamente cultura românească, Cioran, în lucrarea „Schimbarea la față a României” (1936), se va dovedi solidar cu așteptările și dorințele generației sale de a

Emil Cioran

schimba din temelii ordinea culturală și politică autohtonă. În viziunea lui Cioran, „schimbarea la față” a țării reprezintă un ideal, România are nevoie de o „transfigurare istorică”. Evocând episodul biblic al schimbării la față a Mântuitorului, Cioran cerea patriei sale - în mod simbolic - să se reveleze lumii cu o nouă strălucire și cu o nouă forță. Căci, doar o asemenea țară „transfigurată” divin, adică schimbată la față, i-ar fi vindecat rana de a se fi născut român.” Cioran avea să scrie în acest sens: „o anumită generozitate cu România mă face să cred că ea ar putea depăși cercul îngust al culturilor mici. Acest condițional definește condiția noastră. Că ea nu se va putea ridica niciodată la nivelul și semnificația culturilor mari este un fapt sigur, ce nu merită a fi comentat. Ceea ce poate și ceea ce trebuie să devină România este să atingă un sens istoric analog Spaniei sau Italiei, adică să-și marcheze existența prin glorie efemere. A aștepta mare lucru de la România ar însemna să ne condamnăm la decepții continue.”

Eliade și Cioran vor trăi paradoxul implicării în susținerea ideologiilor politice radicale precum și al eșecului acestora de a produce efectele scontate pentru societatea românească. Elevi ai lui Nae Ionescu, care credea că fiecare membru al unei națiuni nu poate fi împlinit decât în cadrul națiunii sale, Eliade și Cioran își vor petrece o mare parte a vieții în Occident, departe de țara căreia au încercat să-i confere o nouă dimensiune spirituală.

Loredana Spânu

Din viața bibliotecilor

Animația culturală în biblioteci **ZILELE BIBLIOTECII JUDEȚENE** **"ION HELIADE RĂDULESCU" DÂMBOVIȚA**

În acest an, Zilele Bibliotecii "Ion Heliade Rădulescu" (23-25 aprilie) au cuprins manifestări la care au participat personalități cu renume în domeniul culturii. Deschiderea lucrărilor a fost realizată de conf. dr. Victor Petrescu, directorul bibliotecii. Au rostit alocuțiuni din partea: Consiliului Județean Dâmbovița, Primăriei Municipiului Târgoviște, Direcției de Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național a Județului Dâmbovița, Ministerului Culturii și Cultelor. Au avut loc activități culturale și profesionale dintre care amintim:

○ Simpozionul: "Biblioteca azi. Informare și comunicare", susținut de specialiști în domeniul biblioteconomiei și științei informării.

○ Consfătuirea metodică pe teme ca: „Diversificarea serviciilor de bibliotecă - componentă a managementului performant”; „Locul bibliotecii publice în viața culturală a comunității”. Au fost acordate diplome bibliotecilor publice cu activitate deosebită în anul 2007.

Au participat bibliotecari din toate centrele metodice, activitățile au fost coordonate de Vlăduț Andreescu, metodistul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”.

○ Schimb de experiență cu Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea. A avut loc prezentarea unor filme documentare: „Lumini în labirint”; „Grădiștea - din tezaurul spiritual vâlcean”; „Europa descoperă Dâmbovița”; „Tradiții culturale în Dâmbovița”.

○ Expoziție de carte: "Bibliologia azi" - a prezentat prof. Alexandru Ștefănescu, șef serviciu „Relații cu publicul” - Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița.

○ Simpozion: „Ion Heliade Rădulescu - personalitate marcantă a culturii românești”, susținut de: prof. Mircea Petrescu, Liceul „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște; conf. dr. Victor Petrescu, director Biblioteca Județeană „Ion Heliade

Rădulescu” Dâmbovița; prof. Alexandru Ștefănescu.

○ Întâlniri cu membrii ai „Societății Scriitorilor Târgovișteni” la bibliotecile comunale din localitățile Ulmi și Răciu.

○ Prezentarea volumelor: Viorel Zegheru. *Eclosions=Ecloziuni*, ediție bilingvă, Iași, Editura Fides, 2008; Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”. *Curier: Revistă de cultură și bibliologie*, An XIV, nr. 2(27), 2007, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2008.

○ Vernisajul expoziției de grafică: „Personalialia” - a profesorului Alexandru Coman.

Au mai avut loc:

○ Microexpoziție: „Ediții bibliofile „Ion Heliade Rădulescu”, din colecțiile Bibliotecii Județene Dâmbovița.

○ Vizite de documentare la bibliotecile publice din Găești și Valea Mare.

○ Dezbateri „500 de ani de tipar în spațiul românesc”.

MORENI (14-15 mai 2008, bibliotecar responsabil Diana Ancuța Beldiman).

Au rostit alocuțiuni: Diana Ancuța Beldiman, Vasile Goran, primarul municipiului, Victor Petrescu, director Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița.

Manifestările au fost dedicate sărbătoririi a 500 de ani de carte tipărită la Târgoviște și au cuprins: simpozion „Macarie și Liturghierul din 1508, prima carte tipărită în Țara Românească”; medalion literar-aniversar „Delavrancea și literatura de inspirație istorică”; moment dramatic „Gaițele” - adaptare după Alexandru Kirilțescu; medalion literar-aniversar „Pe urmele lui Duiliu Zamfirescu”; moment poetic - colaj Eminescu - ; moment folcloric (videorecenzie folclorică); întâlnire cu scriitori locali și județeni (prilej cu care au lansate ori

prezentate volumele: Victor Petrescu; Octavian Mihail Sachelarie. „Universul lecturii publice de la Gutenberg la Google”. București, Editura Dominor, 2008; Gheorghe Ciocodeică. „Ruleta mincinoasă”. Moreni, Editura Refacos, 2007; Ion Bratu; Mihai Gabriel Popescu. „Radu lu' Anghel”, partea a II-a. Târgoviște, Editura Pandora-M, 2003; Ion Stoica. „Spiritualitatea religioasă pe Valea Cricovului Dulce”. Moreni, 2007). Au mai avut loc: moment dramatic „Îmblânzirea scorpiei” (adaptare după William Shakespeare); vernisajul expoziției de pictură „Primăvara, o pictură parfumată cu vibrații de violet”.

În cea de a doua zi a manifestărilor s-au desfășurat: simpozion „George Mihail Zamfirescu și teatrul” (cu prilejul împlinirii a 110 ani de la nașterea scriitorului); moment dramatic „Domnișoara Nastasia” (adaptare după G.M. Zamfirescu); medalion literar-aniversar „Alexandru Vlahuță. Omul și opera” (cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea scriitorului); moment poetic inspirat din lirica poetului Alexandru Vlahuță: sceneta „Chez tante Adele”; acordarea unor „Diplome de excelență” în domeniul promovării creației culturale; medalion literar-aniversar „Dumitru Almaș și povestea neamului românesc” (prilejuit de centenarul nașterii prozatorului și istoricului român); expoziție de carte și materiale documentare „Cartea un călător milenar”; teatru școlar - fabula - „Bun la toate”. De asemenea, în cadrul întâlnirii cu scriitori locali, au fost lansate ori prezentate volumele: Adrian Stângă. „Necredințele”. Idera, Editura M-Press, 2008; Mircea Dinu. „Aerul”. București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2007; George Ioan Canache. „Fulg de nea”. Moreni, Editura Artmontania, 2008; Irina Întorcătoru; Mihaela Chițu. „Carnavalul din pădure: Poezii pentru copii.” Târgoviște, Editura Sfinx 2000, 2007.

BRĂNEȘTI (13-14 februarie 2008, bibliotecar responsabil Maria Oproiu).

Primarul localității Ion Neacșu a rostit cuvântul de deschidere.

Au avut loc: prezentare „Teodor Balș în memoria comunității”; recital de poezie „Teodor Balș”; vernisajul expozițiilor de carte „Scriitori dâmbovițeni în timp” și „Noutăți editoriale în biblioteca noastră”; întâlnire cu scriitori dâmbovițeni; dimineață de basm - audiție pe CD; decernarea unor diplome și premii de excelență.

RACIU (24-25 APRILIE 2008, bibliotecar responsabil CateLuța Barbu).

Cea de a doua ediție a „Zilelor bibliotecii” a fost deschisă de primarul comunei, Vasile Grădinaru. Printre invitați s-au numărat: membri ai Societății Scriitorilor Târgovișteni, reprezentanți ai corpului profesional din comună, reprezentanți ai Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, elevi, utilizatori ai bibliotecii.

Despre apariția, evoluția și rolul bibliotecii în comunitatea locală a vorbit Vlăduț Andreescu, metodist Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița și bibliotecara.

Din program amintim: activitate informativă și artistică „Noi suntem români”; „Despre noi” prezentare în power point a comunei; șezătoare literară; sceneta „Five O'clock”; moment literar; gimnastică ritmică; prezentare de carte: Viorel Zegheru. „Eclousions=Ecloziuni”, ediție bilingvă, Iași, Editura Fides, 2008; expoziție de pictură și ouă „Tradiții și obiceiuri de Paști”.

ULMI (24- 25 aprilie 2008, bibliotecar responsabil Letiția Guță).

A rostit cuvântul de deschidere, Nicolae Vărzaru, primarul localității. Dedicată „Zilei bibliotecarului din România”, ediția din acest an a cuprins: „Târgoviște - cetate a istoriei și culturii românești” - întâlnire cu scriitori dâmbovițeni la împlinirea a 500 de ani de la apariția primelor tipărituri pe teritoriul românesc; expoziție de desene și ouă încondeiate cu prilejul sărbătorilor pascale; recital de poezie „Din lirica românească închinată Sărbătorilor pascale”; program artistic „Învierea lui Isus”; vernisajul expoziției de documente achiziționate recent de bibliotecă „Noutăți editoriale”.

CENTRE METODICE

În semestrul I/2008 s-au desfășurat schimburi de experiență în cele cinci centre metodice ale județului: Găești, Moreni, Pucioasa, Titu și Târgoviște cu următoarea tematică:

○ „Biblioteca azi. Între tradiție și modernitate” - conf. dr. Victor Petrescu, director, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița.

○ „Diversificarea serviciilor de bibliotecă - componentă a managementului performant” - Vlăduț Andreescu, metodist, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița.

○ Dialogul profesional : „Clasificarea Zecimală Universală” - coordonator Cornel Albuleț, șef birou Evidență, Catalogare, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița.

○ Dezbateri : „Locul bibliotecii în viața social-culturală a comunității”.

Pe lângă activitățile cu caracter stric profesional au avut loc și activități de animație culturală, după cum urmează:

PUCIOASA (26 martie 2008, bibliotecar responsabil, Luminița Gogoiu).

Bibliotecarii din localitățile: Fieni, Bezdead, Buciumeni, Brănești, Glodeni, Moroeni, Moțăieni, Pietroșița, Runcu, Vulcana Băi, Vulcana Pandele și Pucioasa au luat parte la vernisajul expozițiilor: de desene și decupaje „Suflet de copil”; de materiale informative „Trasee turistice în nordul județului Dâmbovița”.

MORENI (28 martie 2008, bibliotecar responsabil Diana Beldiman).

Bibliotecarii din acest centru metodic au asistat la desfășurarea momentului dramatic „Poveștile lui Creangă”.

GĂEȘTI (24 aprilie 2008, bibliotecar responsabil, Maria Dumitru).

A avut loc simpozionul „Ion Heliade Rădulescu - o enigmă neexplicată”.

TITU (15 mai 2008, bibliotecar responsabil, Doina Ștefan).

Bibliotecarii din localitățile arondate acestui centru au fost prezenți la activitățile prilejuite de studioul de artă „Nicolae Grigorescu - 170 de ani de la nașterea pictorului”.

TÂRGOVIȘTE (23 mai 2008).

S-a participat la activitățile organizate de Biblioteca Județeană în cadrul „Zilelor bibliotecii” pentru a marca: „Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor”; „Ziua Bibliotecarului din România”; „Personalitatea lui Ion Heliade Rădulescu - Ctitor de cultură românească” (1802 - 1872).

INAUGURARE BIBLIOTECI

PERȘINARI (25 - 26 martie 2008, bibliotecar responsabil Ionela Petrișor).

În baza Legii nr. 561/2004 se reînființează comuna Perșinari, județul Dâmbovița, având în com-

ponență satul Perșinari, prin reorganizarea comunei Văcărești. Reședința comunei Perșinari se stabilește în satul cu același nume.

La 25 martie 2008, cu sprijinul Consiliului Local, al Primăriei Perșinari și al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, este inaugurată biblioteca comunală.

La inaugurarea sediului Bibliotecii Comunale au rostit alocuțiuni: primarul localității, Marian Bunea, conf. dr. Victor Petrescu, director Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Mircea Niță, Serviciul Cultură, Sport, Sănătate din cadrul Consiliului Județean Dâmbovița, prof. Ștefan Ion Ghilimescu, consilier Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Dâmbovița. Au mai avut loc: „Slujba de sfințire a lăcașului de cultură”; „Întâlnire cu scriitorii dâmbovițeni George Coandă și Grigore Grigore”; un program artistic susținut de un grup de elevi de la Școala Generală Perșinari; vizitarea bibliotecii de grupuri de elevi de la școala din localitate.

COSTEȘTI VALE (28 mai 2008, bibliotecar responsabil Gabriela Marinică).

Biblioteca Comunală Costești-Vale a fost înființată în anul 1960 și avea sediul în localul Căminului Cultural. În noiembrie 1996 bibliotecii i s-a atribuit numele lui „I.C. Vissarion”, prozator, poet, dramaturg, născut și înmormântat în localitate.

La manifestările prilejuite de inaugurarea noului sediu al bibliotecii a rostit cuvântul de deschidere Gabriela Marinică, bibliotecar responsabil. Despre înființarea, trecutul și viitorul Bibliotecii Comunale au vorbit ing. Matei Toma, primarul localității și conf. dr. Victor Petrescu, director Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița.

S-au desfășurat: slujba de sfințire a lăcașului de cultură, întâlnire cu scriitorii dâmbovițeni, simpozion „I.C. Vissarion - in memoriam”, vernisajul expozițiilor: de documente „I.C. Vissarion - viața și activitatea”; de carte „I.C. Vissarion între uitare și dăinuire”. La aceste acțiuni au participat invitați din partea Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Dâmbovița, scriitori, urmași ai lui I.C. Vissarion, cadre didactice, utilizatori ai bibliotecii, bibliotecari din localitățile vecine.

Grupaj realizat de Vlăduț Andreescu

SERVICIILE BIBLIOTECII PUBLICE

Asistăm în ultima vreme la o revoluție culturală și profesională în ceea ce privește biblioteca publică, revoluție care se axează pe două chestiuni fundamentale:

I. A pune în centrul propriei acțiuni utilizatorii (efectivi sau potențiali), decât propriul patrimoniu (ca o evoluție și extensie a conceptului de bibliotecă - instrument pentru democrația și egalitatea culturală).

De aceea, biblioteca, patrimoniul său documentar și instrumental, personalul său, tehnicile sale organizative și gestionale trebuie să fie în serviciul comunității și nu invers. Înțelegerea și considerarea pentru microcosmosul numit bibliotecă din partea cetățenilor, va veni dacă biblioteca își va fi îndeplinit bine sarcina de „serviciu pentru public”. În această ambiție de a fi un „serviciu public”, trebuie să se depășească un soi de handicap inițial, nu lipsit de importanță: biblioteca nu este sau cel puțin nu este percepută ca un serviciu obligatoriu. Ca atare, cetățenii îi folosesc serviciile nu pentru că sunt obligați ci pentru că decid să vină aici pentru a consulta un document, pentru a împrumuta o carte, o videocasetă, pentru a citi o revistă, pentru a naviga pe Internet, pentru a primi o informație necesară etc..

Este nevoie însă ca biblioteca publică să știe să facă mai durabil acest contact grație unei achiziții calitative, grație competențelor și disponibilității personalului, unui orar și ambient comod, unor instrumente congruente cu nevoile cunoscute ale prezentului.

Dacă în schimb o persoană care decide să vină într-o bibliotecă pentru a găsi anumite documente, de multe ori constată că biblioteca nu le deține, sau nu reușește să le găsească în catalog pentru că personalul nu îi dă o mână de ajutor, dacă aceste lucruri se întâmplă prea frecvent biblioteca nu va crește în mintea și în sufletul cetățenilor ca un serviciu esențial.

Putem vorbi despre o „centralitate a utilizatorului”. Noutatea constă în raportul care se stabilește între bibliotecă și public, în impactul pe care acest raport modificat îl are asupra organizării serviciilor. Aceasta înseamnă să se regândească tehnici, modele organizative, plecând de la exigențele cetățenilor încercând a le înțelege nevoile de informare, propunând răspunsuri dar și o anume disponibilitate pentru a schimba aceste modele când ele nu mai funcționează. Important este ca biblioteca să nu obosească să experimenteze, să analizeze și să

reflecteze asupra propriilor rezultate, să se schimbe pe ea însăși și propriul mod de a gândi, să fie pe cât posibil atentă în ceea ce privește utilizarea (știind să înțeleagă și să aleagă între exigențele multiple și adeseori contrastante).

Pe lângă vocația generalistă, biblioteca trebuie să încerce să urmărească cererile cele mai calificate sau specializate, cereri pe care o parte a utilizatorilor le impun ca o condiție *sine qua non* pentru a continua să frecventeze biblioteca și care de fapt, sunt coerente cu prestațiile pe care un serviciu bibliotecar de înalt nivel ar trebui să le furnizeze: acces la Internet, acces la baze de date, acces la catalogul on-line de la distanță, la informații de interes comunitar, împrumut interbibliotecar, bibliografii la cerere, servicii care merg în direcția unor răspunsuri mai sofisticate și mai personalizate.

Biblioteca oferă un ansamblu de servicii publice, a căror valoare adăugată depinde de capacitatea și de calitatea profesională a echipei ținând cont de faptul că acestea trebuie să se adreseze tuturor cetățenilor.

În definitiv, a pune în centrul propriei acțiuni utilizatorii este o opțiune politică mai înainte de a fi tehnică, ca atare o problemă care trebuie să intereseze în egală măsură bibliotecarii și managerii.

II. Un alt aspect care a conotat această revoluție culturală și profesională este capacitatea de a se măsura cu criteriul multiplicității, care vrând nevrând, caracterizează în mod decisiv societatea actuală (în substanță așa-numita „bibliotecă hibridă”).

Bibliotecile de astăzi sunt diferite de cele de ieri:

- ar trebuie să știe să se adreseze unui public diferențiat (în funcție de vârstă, de cultură, etc.);
  - ar trebui să-și propună să dea răspunsuri la exigențe informative diverse (de la informația comunitară la asistența pentru cercetarea științifică, la consilierea pentru lectură);
  - ar trebui să garanteze diverse modalități de beneficiere (studiu individual și colectiv, orientare informativă și bibliografică asistată, împrumut la domiciliu);
  - în consecință, ar trebui să-și procure și să pună la dispoziție documente eterogene (atât în suport cât și în conținut sau în nivelul de aprofundare);
  - ar trebui să ofere servicii de tip variat care nu mai sunt cele tradiționale, dar utilizând noile tehnologii: acces la Internet, produse digitale, documente multiculturale etc.
- Instrumentele, documentele și spațiile vor fi selecționate și organizate pentru a face față acestei multiplicități în mod mai rațional, eficace, consimțit de resursele disponibile, știind că ansamblul formează biblioteca.

Obiectivele bibliotecii publice au fost bine sintetizate plecând de la „Manifestul UNESCO pentru biblioteca publică” (1994): „biblioteca publică este centrul de informare locală care pune cât mai rapid la dispoziția utilizatorilor săi orice tip de cunoaștere sau informație.”

Pe baza acestui document, IFLA a predispus un cadru de „norme orientative și standard de funcționare” pentru bibliotecile publice.

Scopuri principale:

1. Să fie o poartă de acces la rețeaua globală de informare

- masa de informații disponibile astăzi a atins un nivel fără precedent și cererea de informație este în continuă creștere;
- informația a devenit de acum o importantă resursă economică;
- metodele cu care informațiile sunt transmise se schimbă cu o rapiditate impresionantă;
- factorul informație nu a fost niciodată atât de decisiv.

Dacă vrea să fie un organ vital al colectivității, pur și simplu, dacă nu dorește să fie marginalizată, biblioteca publică trebuie să știe să fie o sursă esențială de informare și să aibă un rol important. Rolul bibliotecarului este din ce în ce mai mult acela al unui navigator al

cunoașterii.

În definitiv, biblioteca publică este înțeleasă ca un serviciu public local destinat să satisfacă dreptul la informare al cetățeanului.

2. Să fie un suport pentru educație

La momentul de față școala tradițională se confruntă cu o lipsă și o insuficiență tot mai acută în funcția sa de a instrui tinerii, care fac mai actuală exigența unui sistem informativ integrat.

Putem susține că și în era multimedialității, lectura conservă în întregime valența sa formativă de bază, care produce o îmbogățire individuală cu un impact pozitiv și asupra scrisului și asupra utilizării mai atente a instrumentelor de rețea.

Cine stăpânește cartea și mecanismele lecturii va putea apoi să devină un utilizator conștient al rețelei și să exploateze mai bine potențialitatea, fie ca instrument de întreținere și de satisfacere a curiozității intelectuale, fie ca suport pentru studiu și cercetare.

3. Să favorizeze creșterea individuală

Biblioteca poate să ofere acces la un bogat patrimoniu de cunoștințe și de opere creative pe

care o mare parte a persoanelor nu are posibilitatea de a-l obține imediat. În acest cadru intră plăcerea lecturii, și mai general, disponibilitatea materialelor care satisfac și cererea recreativă. În orice caz funcționează principiul că utilizatorul este cel care decide valoarea informației (chiar dacă biblioteca trebuie să aibă o ipoteză culturală).

4. Centru de informare și documentare asupra istoriei și teritoriului

Una din misiunile bibliotecii publice este să adune, să conserve și să pună la dispoziție documentația relativă la istoria și activitatea teritoriului său de referință, și în colaborare cu alte instituții publice sau asociații.

Dacă acestea sunt obiectivele bibliotecii publice nu trebuie omisă nici capacitatea agregativă pe care aceasta poate să o dezvolte în sens multicultural și interetic.

Biblioteca nu are ca finalitate acțiunea de a face să se întâlnească persoane, dar când acest lucru se întâmplă, este o îmbogățire pentru colectivitate și pentru bibliotecari deopotrivă.

*Prof. Carmen Vădan, director
Biblioteca Județeană
„Ion Heliade Rădulescu”
Dâmbovița*

FUNDAMENTUL NORMATIV ȘI DE REGLEMENTARE A PROCESELOR TEHNOLOGICE ÎN BIBLIOTECI: ABORDARE TEORETICO-PRACTICĂ

Abstract: Articolul problematizează aspectul tehnologic al proceselor bibliotecare pornind de la delimitarea și concretizarea noțională a sintagmei tehnologie de bibliotecă. Documentele de reglementare a proceselor tehnologice sunt împărțite în patru categorii: (1) Documente de organizare, directive; (2) Documente științifico-metodice; (3) Documente normative; (4) Documente tehnologice.

Autorul caracterizează fiecare categorie de documente analizând și raportând documentele la starea de fapt în RM și evidențind documentele normative de care au nevoie bibliotecile. Cu titlu conclusiv sunt expuse preocupările de viitor ale domeniului referitor la tehnologiile bibliotecare.

Cuvinte cheie: tehnologia proceselor bibliotecare, documente tehnologice, documente normative, documente reglementatoare, documente de organizare, documente științifico-metodice, instrucție tehnologică, hartă-traseu.

Complexitatea și imprevizibilitatea contextului în care operează instituția bibliotecară nu-i permit bibliotecarului acțiuni spontane, sau intuitive.

Ion Stoica spune că biblioteca este un spațiu tehnologic citându-l pe Bernard Stiegler care afirma în cartea sa „Mașina și lectura” – că „Biblioteca este un spațiu tehnologic în esența sa”. Prea puțin s-a discutat, s-a problematizat, s-a abordat aspectul tehnologic al activității bibliotecare. Nu a fost această tematică, cel puțin ultimii 10 ani, pe agențele bibliotecilor, nici pe ale CBN, ABRM, Catedrei de Biblioteconomie și Asistență Informațională, ȘBM. Așa s-a neglijat ... Acum putem vorbi doar de ceea ce fac izolat unele biblioteci...

Românii nu se preocupă de tehnologia proceselor. Exemple bune le găsim doar în Rusia unde la facultate se studiază tehnologia proceselor. Românii nu au asemenea cursuri, am studiat planurile de învățământ ale câtorva universități.

Doar Ionel Enache în „Biblioteconomie. Suport de curs”, are compartimentul „Procesul de muncă în bibliotecă” el, indicând ca principale procese de muncă din bibliotecă: dezvoltarea colecțiilor, evidența colecțiilor, prelucrarea documentelor, cataloage, organizarea colecțiilor, care rezultă în comunicarea colecțiilor.

În volumul lui Ionel Enache, „Planificarea și organizarea serviciilor de bibliotecă în compartimentul 3.2. Organizare procesuală” – OP constă în stabilirea principalelor procese de muncă necesare realizării sistemului de obiective ale (bibliotecii) firmei, la I.E. Principalele procese ce se desfășoară într-o organizație sunt: funcțiunile, activitățile, atribuțiile și sarcinile (p.73). Funcțiunile se divid în activități. Activitățile se divid în atribuții. Atribuțiile se divid în sarcini.

I.E. citând Standardul Organizarea și normarea muncii (din România), dă următoarea noțiune a procesului de muncă – PM este acea latură a procesului de producție care reprezintă activitatea executantului în sfera producției materiale sau îndeplinirea unei funcții, în sfera neproductivă.

Procesul de producție la I.E. se compune din – diferite operații care pot fi grupate în: operații tehnologice și operații de control.

Operația de muncă, afirmă I.E. bazându-și afirmația pe definiția lui Petre Burloiu este – acea parte a procesului de muncă de a cărei efectuare răspunde un executant, pe un anumit loc de muncă, prevăzut cu anumite utilaje și unelte de muncă, acționând asupra unor anumite obiecte sau grupe de obiecte ale muncii, în cadrul aceleiași tehnologii.

Dar mă întreb și vă întreb utilizăm corect terminologia, noțiunile de bază ale tehnologiei bibliotecare?

Mircea Regneală în Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării, vol. 2, p. 297 dă doar Tehnologia comunicării – dispozitive, metode și rețele care transmit informația în format digital.

La p. 298 M.R. dă sintagma Tehnologia informației (IT) – achiziția, procurarea, stocarea și diseminarea informației vocale, picturale, textuale și numerice prin intermediul calculatoarelor și telecomunicațiilor.

Sigla IT reprezintă Tehnologia Informației

La aceeași pagină urmează altă noțiune Tehnologia Informației și a comunicării (ICT) – nume generic pentru desemnarea tehnologiilor legate de prelucrarea și gestionarea informației, care facilitează forme diferite de comunicare între ființele umane și sistemele electronice, pe de o parte, și între sistemele electronice, pe de altă parte.

Sigla ICT reprezintă Information and Communication Technology

Sintagma Tehnologia de bibliotecă sau bibliotecară, sau biblioteconomică lipsește.

În alt dicționar, din 1999, la p. 288., M.R. – dă următoarele sintagme noțiuni:

- Tehnici de bibliotecă – Library techniques;
- Tehnici de documentare – Information Systems Technology
- Tehnologia documentării – Library Technology
- Tehnologia informației – Information Technology

Parcă ne-ar interesa Tehnologia documentării / Library Technology dar lipsește din dicționarul lui explicativ de biblioteconomie din 2001.

Oxford Advanced Learner's Dictionary, 2002, p. 1388 oferă trei sensuri la termenul tech-nol-ogy (divizarea autorilor): dar primul se referă la tehnologie ca proces de organizare: 1. cunoștințe științifice utilizate practic în industrie, de exemplu în designul unei mașini noi.

Alte sensuri se referă la tehnologie informațională în accepțiunea lui M.R.

Domeniul biblioteconomic, influențat de domeniile industriale, își elaborează nomenclatorul propriu al documentelor de reglementare, cerințele de structură și conținut, principiile de organizare și funcționare, afirmă I.S. Pilko, cunoscut specialist în biblioteconomia rusească.

Actul suprem de reglementare și normativ-juridic de stat în domeniul biblioteconomic este Legea cu privire la biblioteci [1994]. În lipsa altor documente normative legea este documentul primar.

Legea conține noțiunile de bază ale domeniului, clasificarea bibliotecilor, caracteristica drepturilor și obligațiilor bibliotecilor și utilizatorilor, obligațiile statului în domeniul biblioteconomic, reglementează aspectele de interacțiune a bibliotecilor, determină regulile de organizare, reorganizare și lichidare a bibliotecilor, probleme de reglementare economică a domeniului biblioteconomic, nomenclatorul serviciilor de bibliotecă, etc.

Documentele de reglementare a proceselor tehnologice le putem diviza în patru mari categorii:

- Documente de organizare, directive
- Documente științifico-metodice
- Documente normative
- Documente tehnologice

1.0. Documente de organizare și directive

Această categorie însumează documente ca : (a) regulamente, statute, instrucții, reguli - care se numesc documente organizatorice; și (b) hotărâri, directive, ordine, circulare, ordonanțe, indicații – care se reunesc sub titlu de documente directive. Caracteristica definitorie acestor documente este obligativitatea respectării lor.

În aceeași clasă de documente organizatorice și directive care reglementează procesele tehnologice din domeniul biblioteconomic intră și: standardele, caracteristicile de calificare, nomenclatoarele serviciilor și produselor bibliotecare. Ele au aceeași criteriu – obligatorii spre implementare.

Cel mai important document, în șirul documentelor reglementatoare de tehnologie biblioteconomică este standardul.

Standardele, conform sistemului de standarde de stat, sunt de patru categorii: (1) standarde de bază sau fundamentale, (2) standarde pentru produse și servicii, (3) standarde pentru procese și (4) standarde pentru metode de control.

Dacă am organiza standardele noastre, moldovenești în aceste patru grupe am avea următoarea concluzie: 45% standarde de bază; 21% standarde pentru servicii și produse; standarde pentru procese 17%, standarde pentru metode de control 7%. Se văd foarte clar domeniile neacoperite. Pot fi ele acoperite prin alte tipuri de documente de reglementare? Să vedem...

2.0. Documente științifico-metodice

Caracteristica generală și deosebirea de documentele organizaționale este caracterul lor de recomandare, consultativ. Acest tip de documente conține sfaturi pentru implementarea unor servicii, îmbunătățiri, inovații, lucrări. Elaborarea documentelor științifico-metodice este un proces complex, dificil de coagulare, conjugare a cunoștințelor teoretice cu rezultatele practice analizate și sintetizate.

În trecutul nostru socialist, acest tip de documente era cel mai important document de reglementare (ce trebuie să facem și cum trebuie să facem?) în activitatea domeniului. Dacă am încerca o clasificare a materialelor metodice ar fi mult peste 20 de tipuri (după același I. Pilko) dar cele mai cunoscute, sau mai bine ar fi să zicem, cele mai practicate de noi, dacă ne referim la perioada de astăzi sunt: publicații metodice (caiete metodice, buletine metodice, ghiduri, linii directoare, etc.); publicații instructiv-metodice (materiale instructive, recomandări metodice, etc.); publicații informaționale (pliante informaționale, buletine informaționale, rezumate statistice, treceri în revistă a activităților); din experiența înaintată sau cum este acum modern – practici de calitate; manuale de instruire; etc.

Specialiștii le includ în documente ale proceselor tehnologice dar de fapt o analiză sumară a materialelor metodice elaborate, foarte puține de altfel, se numesc metodici dar nu includ și metodici propriu zise de activitate bibliotecară. Recomandațiile metodice sunt formale. Multe din materialele metodice au un caracter mai mult general narativ și nu pot servi ca bază tehnologică pentru implementarea unui serviciu, produs, etc.

Calitatea unui document metodic îl asigură tehnologia – astfel documentul este orientat spre rezultatul final, cerințele cărui se determină foarte clar. Iar descrierea metodicii, pe lângă dispoziții generale (domeniu de aplicare, obiect, subiect, scop și obiective de activitate) trebuie să conțină și cunoștințe tehnologice (resurse, metode și mijloace, calificarea profesională a executanților, lista documentelor de reglementare, descrierea algoritmică a activității (operație tehnologică), forma de prezentare a rezultatelor, cerințele față de produsul final, indicatori de calitate. Un așa fel de documentație științifico-metodică ar fi solicitată de

bibliotecii, așa fel de documente științifico-metodice ar putea acoperi lipsa standardelor de proces și de metode de control.

Astăzi nu avem nici din grupul unu – documente de organizare și nici din grupul doi – științifico-metodice ultimele două categorii. Oare cum funcționăm?

3.0. Documente normative

Referitor la documente normative - RM se bazează pe standardele internaționale, chiar dacă ele nu sunt obligatorii pentru noi, bibliotecile publice pe Linii Directoare IFLA UNESCO, Biblioteci Publice, tradus și editat în cadrul programului Școala de Biblioteconomie.

Acest document conține diverși indicatori:

1. *normativ de plasare a bibliotecilor într-o comunitate*
2. *normativ de asigurare cu resurse*
3. *normativ de asigurare cu spații*
4. *normativ de personal*

Acum tot mai mult se elaborează normative de coeficient de muncă depus, de sinecost, de eficiență a activității, de calitate a serviciilor și produselor informaționale, care îndeplinesc nu rolul de directivă, ordonanță ci unul de etalon, mostră, exemplu bun. Multe biblioteci își elaborează propriile norme. BM este una dintre ele.

Elaborarea documentelor normative – este un proces dificil, cu caracter de cercetare, și complicat în planul organizațional, poate de aceea CBN nu poate scoate la capăt acest obiectiv – norme pentru biblioteci. Dar este una din condițiile obligatorii de organizare rațională a activității bibliotecare, de evaluare a contribuției personale a fiecărui actor în procesele de activitate și a cheltuielilor pentru producerea serviciului sau a produsului concret.

Ce norme ne trebuie astăzi pentru biblioteci? Mai întâi de toate normative social-economice ca:

- Norme de rețea – care ar reglementa organizarea și funcționarea unei rețele de biblioteci – raionale, municipale, orașenești, mărimea sectorului de deservire, etc.

- Norme de deservire – vizite per locuitor, % atragerii la bibliotecă a populației.

- Norme de resurse – resurse per locuitor: spațiu, colecții (mărimea intrărilor noi anuale, mărimea colecției de periodice, , personal, echipament, mijloace tehnice, cheltuieli de deschidere a unei biblioteci, cheltuieli de mentenanță a unei biblioteci.

- Norme de eficiență – circulația colecției, încărcătura unui angajat,

Documente tehnologice

Dacă în industrie, de unde au ajuns și în biblioteconomie, formele documentelor tehnologice se elaborează centralizat cu corectări, precizări și completări ulterioare, pe parcursului implementării, la locul implementării, atunci în domeniul biblioteconomic nu s-a importat și această practică –

elaborarea mostrelor tip de documente tehnologice. În biblioteci se utilizează foarte activ în elaborarea documentelor tehnologice formele grafice.

Din documentele textuale tehnologice întâlnim instrucția tehnologică - document ce stipulează succesiunea foarte strictă a proceselor tehnologice, metodelor, care delimitează granițele și conținutul procesului concret și căile de îndeplinire.

Harta-traseu alt tip, grafic, de document tehnologic care descrie traseul, calea procesului de producție, instrumente de muncă, executanți, etc. - calea cărții, cererii neonorate, înscrierea utilizatorului, servirea utilizatorului, completarea, achiziția, catalogarea web.

Documentele tehnologice sunt elaborate din necesitate - necesitatea (1) optimizării proceselor tehnologice; (2) instruirii noilor veniți, angajați; (3) evaluarea cheltuielilor de muncă, de cost a prestării serviciilor informaționale; (4) elaborarea caietelor de sarcini la proiectarea proceselor tehnologice automatizate (webcatalogare, de exemplu).

La final aș vrea să menționez că abordarea acestui subiect este foarte actuală, acum când, în fiecare zi trebuie să schimbăm ceva în mersul lucrurilor, nu numai a proceselor, în bibliotecile noastre și să evidențiem starea de fapt a proceselor tehnologice

în biblioteci, experiențele pozitive în diverse biblioteci și să identifice sectoarele vulnerabile.

Cu titlu concludiv încerc să trasez, în baza expunerii de mai sus, câțiva pași pentru preocupările de viitor :

- Este oportun să se organizeze un studiu, la nivel național, Asigurarea și acoperirea cu documente de reglementare a proceselor tehnologice din bibliotecile RM conform clasificării pe care am utilizat-o (corespunde clasificării documentelor din sistemul managementului calității). Ar putea s-o realizeze CBN în 2008;

- Elaborarea documentelor tip la procesele comune pentru toate tipurile de biblioteci sau separat pe tipuri de biblioteci (CBN);

- Un studiu teoretic de ordonare noțională / terminologică a sintagmei utilizate - tehnologii de bibliotecă / bibliotecară (Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională);

- Organizarea unor ateliere profesionale - ca forme mai eficiente decât conferințele - de discuții, schimb de păreri, demonstrații de practici (ABRM);

- Utilizarea formei de Master Class pentru a instrui și învăța metodologia de elaborare a documentelor normative și tehnologice a proceselor bibliotecare (ABRM, BNRM).

*Dr. conf. Lidia Kulikovski,
Director general Biblioteca Municipală
„B. P. Hasdeu”, Chișinău*

LOCUL BIBLIOTECII PUBLICE ÎN VIAȚA SOCIAL-CULTURALĂ A COMUNITĂȚII

În evoluția sa istorică, biblioteca a fost percepută de către societăți, popoare ca un spațiu în care puteau strânge laolaltă tot ceea ce a creat mai bun omenirea în timp, pe diferite suporturi (tablite de lut, papyrus, pergament, cartea manuscris, cartea tipărită, periodicele, mai nou documentele electronice). Cei care strângeau în special cărțile, erau conștienți că această pasiune le asigura un anumit prestigiu, dar și putere. Această mentalitate s-a păstrat până în zilele noastre, noile biblioteci fiind puternice în cadrul colectivităților care le-au creat și dezvoltat, tocmai prin forța lor informativă, documentară, care dă posibilitatea unor analize retrospective, prezente sau anticipative asupra lumii, în diferitele ei faze evolutive.

Bibliotecile s-au dezvoltat, devenind din spații închise, destinate elitelor, spații deschise tuturor membrilor comunităților, cu influențe benefice în structurile didactice, artistice, științifice etc.

Biblioteca este una dintre instituțiile cheie ale comunității, cu rol esențial în ceea ce privește informatizarea, educația și cultura, ale cărei principale misiuni sunt: crearea și întărirea obișnuinței de a citi la copii de la cea mai fragedă vârstă; susținerea formării profesionale continue și a învățământului la toate nivelurile; să furnizeze fiecărei persoane mijloacele pentru o evoluție

creativă; să stimuleze imaginația și creativitatea copiilor și tinerilor; să dezvolte simțul patrimoniului cultural, gustul pentru arte, realizări și inovații științifice; să asigure accesul la diferite forme de expresie culturală și ale artelor spectacolului; să dezvolte dialogul intercultural și să favorizeze diversitatea culturală; să susțină tradiția orală; să asigure cetățenilor accesul la informația de toate categoriile; să furnizeze întreprinderilor locale, asociațiilor și grupurilor de interes serviciile de informare adecvate; să faciliteze dezvoltarea competențelor de bază pentru folosirea informației și informaticii; să susțină activitățile și programele de alfabetizare pentru toate categoriile de vârstă, să participe la ele, să organizeze asemenea activități.

În zilele noastre, gustul pentru cultură cunoaște o evoluție negativă. Artificialitatea, superficialitatea și lipsa de interes sunt atribute ale tendințelor culturale actuale. Rezultatul acestei stări de fapt este însă unul foarte îngrijorător: incultura, mediocritatea, subdezvoltarea intelectuală a individului, care afectează societatea românească în ansamblu. Dezvoltarea intelectuală a individului depinde în foarte mare măsură de stimularea proceselor cognitive pentru lectură, care contribuie esențial la formarea unor indivizi capabili să facă față diverselor provocări ale lumii moderne. În acest context

social, se poate spune că biblioteca ocupă, în prezent, în societate un rol mai important decât oricând. În comunitățile mici ea reprezintă centrul vieții culturale și intelectuale, funcționând ca un complex cultural în care au loc cele mai diverse evenimente.

Biblioteca publică este centrul local de informare, ce pune la dispoziția utilizatorilor săi cunoștințele și informațiile de tot felul. Serviciile bibliotecii publice sunt accesibile tuturor, fără diferențe de vârstă, rasă, sex, religie, naționalitate, limbă ori statut social. Serviciile și documentele specifice trebuie să se adreseze în egală măsură și minorităților de orice fel, de exemplu cele lingvistice sau persoanelor cu dizabilități, astfel încât orice membru al colectivității să aibă acces la documentele care răspund nevoilor sale.

Biblioteca are printre obiectivele primordiale pe acela de a veni în întâmpinarea nevoilor de studiu și informare ale utilizatorilor. Aceștia trebuie să găsească în bibliotecă publicații care să răspundă rapid la anumite probleme, lucrări care să le permită documentarea pentru toți membrii comunității. Biblioteca contribuie la progresul social, permițând independența intelectuală a fiecărui individ. Rolul său este de a da oamenilor sentimentul apartenenței la o colectivitate dominată de valori și de a-i face să participe la evenimentele semnificative.

Implicarea bibliotecii în procesul educativ este esențială, școala și biblioteca publică fiind instituții complementare, care trebuie să asigure formarea unor cetățeni de o anumită calitate, pentru ca societatea românească de mâine să fie una bine educată, civilizată și cu repere morale clare. Alături de școală, biblioteca joacă un rol decisiv în viața comunitară.

În cadrul comunității deservite de biblioteca publică există categorii diferențiate de utilizatori. Pentru a răspunde nevoilor acestora, biblioteca trebuie să țină seama de specificul psihosocial al fiecăruia. Din punctul de vedere al vârstei, bibliotecarul lucrează cu publicul infantil, publicul adult și publicul de vârstă a treia. Fiecare dintre aceste categorii are o psihologie și nevoi specifice.

Categoria publicului infantil este deosebit de importantă, întrucât ea reprezintă viitorul public adult și de vârstă a treia. Miza educației acestui public este fundamentală, întrucât de calitatea lui intelectuală, socială, morală, civică va depinde calitatea vieții în viitor. Dacă acest public, în context electoral, nu va ști să aleagă, din cauza handicapului cultural și intelectual, consecințele vor fi suportate de întreaga comunitate. Dacă el nu va fi capabil de comportament civilizată, întreaga viață socială se va degrada și toată lumea va trăi mai rău – cu pierderi materiale și cu creșterea stresului și nesiguranței cotidiene.

Spre deosebire de școală, care este obligatorie, biblioteca nu este percepută ca un spațiu coercitiv. Copiii, adolescenții și tinerii neinformați și needucați pot să o ignore, dar nu să o considere ca mediu ostil. Dimpotrivă, în cazul unei bune politici de

atrageră a potențialilor utilizatori – prin oferte atractive, prin acțiunile de animație culturală – biblioteca îi poate atrage, li se poate releva, le poate oferi o formă agreabilă de cunoaștere, o formă benevolă, cu nuanțe de loisir, un spațiu primitor și securizant. Educația se face aparent spontan, cere subiecților mai puțin efort și este adaptată nivelului lor, ajutându-i să obțină satisfacții până atunci necunoscute.

Cea de a doua categorie de public – cel adult – citește mai puțin decât copiii și tinerii, iar anchetele sociologice au relevat faptul că în cadrul acestei categorii citește mai mult femeile decât bărbații. Făcând parte din populația activă, acest public are mai puțin timp pentru lectură.

În ce privește cea de a treia categorie de public – vârstnicii, aceștia formează o categorie aparte. Reținuți din activitățile profesionale, ei au mult mai puțin timp liber și – de cele mai multe ori – și-l ocupă cu creșterea nepoților, putând astfel să fie adevărați aliați ai bibliotecii în a deschide micuților gustul pentru lectură. Există însă și vârstnici singuri, care simt nevoia de contact cu lumea, au nevoie de un refugiu, de un spațiu familiar, agreabil, unde pot socializa. Un astfel de spațiu este biblioteca publică.

În relația cu fiecare dintre cele trei categorii de public este foarte importantă abilitatea bibliotecarului, calitățile sale în raport cu utilizatorul, capacitatea de a-l înțelege și de a-i face plăcut timpul petrecut în bibliotecă.

Noile tehnologii au sporit accesibilitatea bibliotecii, ceea ce face ca oamenii cu probleme de mobilitate – o categorie specială de public al bibliotecii publice – să găsească convenabilă folosirea noilor oportunități.

În bogăția de informații a zilelor noastre, biblioteca are rolul de a le sistematiza într-o manieră accesibilă, oferindu-le tuturor utilizatorilor. În era informației, importanța socială a bibliotecii este din ce în ce mai mare, ea transformându-se dintr-un focar de cultură într-un centru de informare cu multiple valențe, în care schimbarea este o caracteristică intrinsecă a vieții de zi cu zi. Costul achiziționării individuale a informației de către utilizator din alte surse fiind unul ridicat, oferirea de către bibliotecă a serviciilor de informare capătă valența unei acțiuni de protecție socială, utilizatorul nefiind obligat să plătească pentru serviciile oferite proporțional cu valoarea informațiilor obținute.

Biblioteca publică este structura de informare cea mai apropiată de public, de cetățean. Prin atribuțiile și funcțiile sale, biblioteca își păstrează calitatea de instituție culturală, dar, în egală măsură, este ancorată în realitatea contemporană a colectivității servite. Biblioteca publică devine o structură de informare și documentare multifuncțională ce servește atât utilizatorii din colectivitatea apropiată, cât și pe cei aflați la distanță, date fiind posibilitățile oferite de Internet.

Biblioteca publică urmărește cuprinderea celor mai largi categorii de beneficiari, ea fiind o organizație deschisă tuturor, dinamică și permeabilă la

principiile democrației, dar și un pregnant factor de asistență socială, cu precădere în rândul persoanelor dezavantajate (fizic, psihic sau social) sau aflate temporar în dificultate (internate în spitale, aziluri, aflate în penitenciare etc.). Integrarea socială a acestor categorii de persoane constituie una dintre prioritățile bibliotecii, care trebuie să adauge serviciilor generale (tradiționale) unele speciale, pentru persoanele aflate în dificultate (cu probleme locomotorii, de auz, de vedere sau cele din spitale, case de bătrâni etc.).

Programele dedicate acestor categorii de persoane defavorizate, având drept scop integrarea socială a acestora, se materializează în crearea de biblioteci specializate, de structuri infodocumentare cu colecții speciale și servicii adaptate nevoilor speciale ale acestor utilizatori, astfel: colecții de documente în alfabetul braile, cărți vorbite (audio-book-uri) ori cu tipar mărit, ateliere de lectură în aziluri, spitale, orfelinate ori în zone izolate sau greu accesibile, ludoteci.

În condițiile în care Internetul a devenit parte integrantă a vieții de zi cu zi, în condițiile globalizării cunoștințelor, se poate spune că rolul bibliotecii este vital, întrucât imensa cantitate de informație de-bușolează utilizatorul, acesta având nevoie de sprijinul specialiștilor din bibliotecă pentru a selecta,

organiza și gestiona resursele informaționale.

Adresându-se tuturor categoriilor de public, oferindu-le cele mai noi informații din toate domeniile, repere culturale solide, servicii diverse și de calitate, putem spune că biblioteca este, alături de școală, instituția centrală a oricărei comunități, în jurul căreia gravitează întreaga viață cultural-educativă a acesteia.

BIBLIOGRAFIE:

1. BULUTĂ, Gheorghe - "Animația culturală în biblioteca publică", București, 1998;

2. KULIKOVSKI, Lidia - "Bibliotecile și noile paradigme de instruire profesională". În *Curier*, nr. 1 (24) / 2006, p. 28;

3. PETRESCU, Victor - "Biblioteca - spațiu al comunicării". În *Biblioteca - revistă de bibliologie și știința informării*, nr. 4/2006, p. 110 - 111;

4. REGNEALA, Mircea - "Biblioteca publică și rolul sau în mileniul al III-lea". În *Biblioteca - revista de bibliologie și știința informării*, nr. 2/2003, p. 63 - 64;

5. ȚURCAN, Nelly ; CHERADI, Natalia - "Extinderea serviciilor electronice : reconsiderări în servirea utilizatorilor bibliotecii". În *Curier*, nr. 1 (26) / 2006, p. 30.

Bibliotecar, Luiza Barbu, Vulcana Pandeale

Indicatori de performanță obținuți de bibliotecile publice din județul Dâmbovița în anul 2007

În conformitate cu Legea bibliotecilor (nr. 334/2002 republicată), cu Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor publice, a actelor normative în vigoare, bibliotecile municipale, orașenești și comunale din județul Dâmbovița și-au orientat activitatea spre îndeplinirea, la parametrii superiori, a atribuțiilor și competențelor ce le revin ca instituții de cultură în comunitățile în care funcționează.

De asemenea, corespunzător Strategiei Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, instituție reprezentativă de profil, centru de coordonare metodologică, s-a acționat pentru dezvoltarea lecturii publice în municipiile, orașele și comunele județului, avându-se în vedere următoarele obiective: dezvoltarea și îmbunătățirea tematică a colecțiilor de carte, periodice, alte materiale purtătoare de informații; organizarea și punerea lor la dispoziția utilizatorilor; ridicarea calității serviciilor de împrumut al documentelor la domiciliu, de consultare în spații de lectură, de informare comunitară și educație permanentă; efectuarea unor studii și cercetări privind trecutul istoric și cultural al localităților, valorificarea acestora; organizarea periodică a unor activități de animație culturală, aniversarea unor evenimente și personalități locale și naționale; dezvoltarea bazei materiale și a patri-

moniului pe care îl dețin.

În coordonarea și îndrumarea metodologică, cu sprijinul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Dâmbovița, a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, bibliotecile, instituții cu o largă adresabilitate socio-profesională, s-au preocupat de asigurarea accesului la informare, educație, cercetare și petrecerea timpului liber a beneficiarilor, implicându-se, totodată, în problema socială și culturală a localităților din județ. În ansamblu, apreciem că s-a realizat un progres în creșterea și valorificarea fondului de documente, aplicarea corectă a normelor biblioteconomice de evidență și gestiune a colecțiilor, asigurarea condițiilor organizatorice și materiale desfășurării demersului bibliotecar.

Apreciam că acest progres este datorat adoptării de către aceste instituții de cultură a propriilor regulamente de organizare și funcționare, întocmite în baza Legii bibliotecilor, a Regulamentului-cadru emis de Ministerul Culturii și Cultelor. Acestea au fost aprobate în consiliile locale, fiind în prezent reale instrumente de lucru pentru dezvoltarea lecturii publice în localitățile județului Dâmbovița.

Redăm indicatorii de performanță obținuți de bibliotecile publice din județul Dâmbovița în anul 2007.

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ OBTINIȚI DE BIBLIOTECILE PUBLICE DIN JUDEȚUL DĂMBŌVIȚA

Nr. crt.	Localitatea	CONTEXTUL BIBLIOTECII							PERSONALUL BIBLIOTECII							COLECTILE BIBLIOTECII							UTILIZARE ȘI UTILIZATORI						
		Cheltuieli curente din finanțare bugetară	Cheltuieli pentru personal achiziții	% chelt. pentru person.	% chelt. pentru achiziții	Personal de specialitate la achiziții	Număr de locuitori personal de spec.	Doc. în stoc	Doc. intrate la 1000 de locuitori	Doc. achiz. la 1000 de locuitori din finanțare bugetară	Rata de reînnoire a stocului	Titluri adăug. pe cap. adăuga	Ex. adăug. pe titlu adăuga	Utilizator în % din populație	Cost utilizator	Doc. impr. utilizator	Doc. impr. per utilizator	Doc. impr. per cap.	Vizite pe zi	Vizite la bibli. per utiliz.	Cost per vizită								
1	Fieni	10908,00	7121,00	3460,00	65,28	31,90	0,13	7956	3,30	1810,58	35,70	1,81	1,82	0,67	2,89	11,60	11,82	0,53	4,61	1,31	0,41	12,91	3,35	3,53					
2	Găești	98485,00	78007,00	8162,00	78,43	8,21	0,19	15417	2,39	97,17	26,33	0,10	24,59	0,08	1,23	23,36	27,61	5,17	22,12	2,58	2,00	122,63	3,22	8,58					
3	Morenii	165286,00	76682,00	7970,00	46,40	4,82	0,19	21003	2,00	63,51	28,85	0,06	31,42	0,04	1,43	14,34	54,89	3,52	24,53	2,04	1,72	143,48	4,57	12,01					
4	Pucioasa	59829,00	46732,00	5985,00	76,44	10,00	0,13	15515	2,90	39,46	15,15	0,04	73,63	0,03	1,21	15,06	25,61	3,75	24,91	1,57	2,38	146,84	1,62	15,84					
5	Răcari	14981,00	10001,00	1420,00	66,76	9,48	0,15	6698	2,61	79,73	59,57	0,08	32,75	0,07	1,17	3,79	58,98	0,02	0,53	0,21	0,10	2,58	23,08	2,56					
6	Titu	21591,00	18076,00	0,00	88,35	0,00	0,09	10255	3,10	24,67	4,88	0,02	125,74	0,02	1,42	22,43	9,39	3,07	13,67	3,10	0,99	40,27	2,13	4,41					
7	Aminoasa	24685,00	16916,00	992,40	68,81	4,04	0,17	5940	1,29	17,68	8,75	0,02	73,23	0,01	1,81	8,97	46,13	1,13	12,56	1,52	0,74	17,51	5,57	8,28					
8	Băleni	13864,00	11849,00	1000,00	86,47	7,21	0,12	8685	1,30	12,00	5,71	0,01	108,24	0,01	1,91	10,13	15,94	0,57	5,60	3,07	0,18	6,30	8,74	1,82					
9	Bărbulețu	25719,00	21038,00	0,00	81,80	0,00	0,45	2227	3,84	61,07	0,00	0,06	59,65	0,02	1,86	18,37	62,88	2,76	15,02	1,74	1,59	14,03	7,28	8,64					
10	Bezdărd	14998,00	12181,00	447,00	81,28	2,98	0,20	4886	1,69	32,75	12,88	0,03	51,56	0,02	2,03	9,07	33,86	1,18	13,07	1,37	0,86	16,77	3,55	9,54					
11	Bicliurești	9813,00	9813,00	0,00	100,00	0,00	0,60	1668	4,73	86,33	0,00	0,09	54,80	0,00	0,00	22,00	26,74	1,93	8,79	1,12	1,73	11,43	3,41	7,85					
12	Branitea	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	4395	1,27	11,38	0,00	0,01	111,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
13	Brănești	18577,00	17116,00	1400,00	92,14	7,54	0,24	4097	1,86	101,54	54,67	0,10	18,34	0,09	1,12	9,08	49,94	0,88	9,69	2,36	0,37	6,06	12,16	4,11					
14	Brezoaie	24180,00	11783,00	3701,94	48,75	15,30	0,27	3884	2,47	80,89	79,53	0,08	30,55	0,08	1,00	10,61	61,87	0,50	4,73	0,64	0,79	11,55	8,31	7,44					
15	Buciumeni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	4705	1,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
16	Bucșani	13225,00	11335,00	0,00	85,71	0,00	0,15	6864	1,38	26,52	0,00	0,03	52,18	0,02	1,34	10,01	19,25	1,03	10,28	2,21	0,47	12,70	4,13	4,66					
17	Burmanu	13000,00	12000,00	0,00	92,31	0,00	0,45	2225	2,94	70,56	0,00	0,07	41,71	0,00	0,00	11,06	52,85	1,14	10,29	1,29	0,88	7,81	6,61	8,00					
18	Căndești	22019,00	19688,00	1381,69	88,96	6,27	0,33	3033	2,58	62,31	44,84	0,06	41,41	0,05	1,31	10,98	66,12	1,32	11,99	1,56	0,84	10,17	8,59	7,69					
19	Ciocănești	14342,87	10974,00	0,00	76,51	0,00	0,20	5014	2,54	10,77	0,00	0,01	235,80	0,00	6,00	11,03	25,94	1,01	9,16	3,00	0,34	6,71	8,49	3,06					
20	Cobia	26572,00	21183,00	2300,00	79,72	8,66	0,31	3192	3,56	62,34	45,43	0,06	57,16	0,02	1,86	13,38	62,23	1,42	10,58	1,43	0,99	12,55	8,40	7,41					
21	Cojocasa	20000,00	16000,00	1000,00	80,00	5,00	0,14	7314	1,31	33,36	7,52	0,03	39,13	0,02	1,46	8,14	33,61	0,53	6,52	1,33	0,40	11,56	6,87	4,90					
22	Comșani	21780,00	19678,00	950,00	90,35	4,36	0,19	5321	1,48	22,18	12,22	0,02	66,83	0,01	1,87	9,74	42,05	0,99	10,19	1,27	0,78	16,50	5,24	8,03					
23	Conțești	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	5294	1,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
24	Corbii Mari	22000,00	17000,00	1000,00	77,27	4,55	0,12	8279	1,01	12,44	6,16	0,01	81,29	0,01	1,78	7,28	36,48	0,50	6,93	3,27	0,15	6,07	17,23	2,12					
25	Comănești	24274,85	16243,00	978,95	66,91	4,03	0,64	1667	4,28	86,15	37,01	0,09	49,63	0,05	1,59	15,95	97,10	1,55	9,72	1,60	0,97	6,02	18,01	6,06					
26	Comănești	22000,00	19000,00	3000,00	86,36	13,64	0,14	7082	1,23	14,97	7,34	0,01	82,17	0,00	8,15	11,11	27,95	0,90	8,12	1,75	0,52	14,52	6,01	4,65					
27	Costești V	25887,25	22055,00	1998,25	85,20	7,72	0,29	3434	2,38	92,31	64,36	0,09	25,76	0,07	1,26	9,76	77,28	1,40	14,40	1,33	1,06	14,39	7,14	10,82					
28	Crevedia	9278,00	8344,00	210,00	89,93	2,26	0,16	6445	0,92	8,69	0,93	0,01	105,55	0,00	5,09	9,33	15,44	0,84	9,00	0,97	0,12	3,08	11,96	1,29					
29	Crângurile	22203,15	18939,00	2000,00	85,30	9,01	0,29	3408	3,08	54,28	44,60	0,05	56,74	0,04	1,23	10,74	60,66	1,17	10,89	1,84	0,64	8,61	10,24	5,93					
30	Dărmănești	17281,00	13385,00	1228,00	77,41	7,10	0,21	4768	1,91	16,15	15,52	0,02	118,06	0,02	1,05	8,68	41,77	0,70	8,03	1,98	0,35	6,67	20,29	4,06					
31	Dobra	18000,00	16000,00	0,00	88,89	0,00	0,27	3763	2,74	14,62	14,96	0,02	47,96	0,02	1,53	9,01	34,00	1,34	14,91	2,51	0,54	18,05	5,72	5,95					
32	Doicești	40004,58	15893,00	5227,58	39,73	13,07	0,20	4637	1,77	86,89	75,96	0,09	20,35	0,06	1,35	9,03	89,70	1,02	11,29	1,66	0,24	12,10	13,12	6,84					
33	Dragodana	15339,00	14481,00	700,00	94,41	4,56	0,14	6897	1,06	17,44	10,15	0,02	61,06	0,01	2,80	10,85	20,21	1,09	10,03	2,19	0,50	13,82	4,41	4,59					
34	Dragomirești	26006,38	21641,00	1831,82	83,21	7,04	0,12	8489	1,18	24,62	14,96	0,02	47,96	0,02	1,53	9,01	34,00	1,34	14,91	2,51	0,54	18,05	5,72	5,95					
35	Finta	19051,33	15395,00	3001,33	80,81	15,75	0,22	4688	1,59	88,06	76,50	0,09	18,11	0,04	2,18	15,67	26,50	0,85	5,46	1,43	0,60	10,86	6,96	3,81					
36	Glodeni	18463,00	15002,00	2000,00	81,30	10,84	0,23	4426	1,97	125,17	30,73	0,13	15,73	0,11	1,14	10,98	37,97	0,95	8,63	1,03	0,92	16,10	4,55	8,35					
37	Gura Foi	27323,15	16789,00	500,00	61,42	1,83	0,44	2264	2,80	46,28	13,25	0,05	60,40	0,02	1,91	9,89	122,02	1,03	10,43	0,44	2,34	21,04	5,15	23,67					
38	Gura Onței	37276,38	20132,00	597,38	54,01	1,60	0,13	7755	1,16	62,28	5,67	0,06	18,70	0,06	1,12	4,71	102,13	0,51	10,86	1,93	0,26	8,14	18,17	5,62					
39	Gura Șuții	16110,00	13110,00	0,00	81,38	0,00	0,19	5405	1,36	62,16	0,00	0,06	21,93	0,05	1,15	6,81	43,78	0,57	8,34	1,04	0,55	11,71	5,46	8,02					
40	Hulubești	19566,00	15666,00	1000,00	80,07	5,11	0,29	3423	2,39	30,67	15,78	0,03	77,85	0,02	1,84	11,13	51,35	0,88	8,78	1,33	0,73	9,98	7,78	6,60					

Repere 2007:

Populația:	rurală:	367904
	orașe:	76844
Număr unități:	biblioteci comunale	82
	biblioteci orașenești:	6
Număr personal:	biblioteci comunale	77
	biblioteci orașenești:	14
Fond de carte:	biblioteci comunale:	652230
	biblioteci orașenești:	199378
Intrări în 2007:	biblioteci comunale	16637 volume/138875,71 lei
	biblioteci orașenești:	18636 volume/34143,43 lei
Utilizatori:	biblioteci comunale	32056
	biblioteci orașenești:	12426
Publicații difuzate:	biblioteci comunale	297624
	biblioteci orașenești:	254535
din care consultate :	biblioteci comunale	33931
	biblioteci orașenești:	70689
Frecvența:	biblioteci comunale:	210112
	biblioteci orașenești:	328227
Venituri:	biblioteci comunale	1.672.890,00 lei
	biblioteci orașenești	382.130,00 lei

Implicarea tot mai activă a bibliotecii în viața comunității a dus la creșterea constantă a acestor valori în ultimii ani, prin:

factori tradiționali: manifestări culturale, organizarea rafturilor tematice, publicații periodice (în special reviste), intensificarea relațiilor cu: cadrele didactice, directorul de cămin cultural, forurile administrative, optimizarea achiziției, eficientizarea spațiului - pentru lectură în bibliotecă. **factori care acționează în ultimul timp:** înființarea de noi servicii: **jucărioteca** (împrumutul jocurilor și al jucăriilor la domiciliu); are ca efecte: socializarea copilului, atragerea adulților spre bibliotecă, implicarea reciprocă, susținerea bibliotecii în fața forurilor locale; **jocuri pe calculator** (formarea deprinderilor de bază - atenție, îndemânare, decizie etc.); **transportul cărților la domiciliu** (pentru utilizatori în vârstă cât și pentru cei cu handicap locomotor); derularea unor proiecte: **informatizarea bibliotecilor** (oferță variată de informații pe suport electronic pentru referatele școlare, programe specializate pe calculator pentru bibliotecile mici și mijlocii, reducerea timpului de lucru la situațiile statistice, oferirea rapidă a informațiilor și a bibliografiilor la cerere).

Se impune invitarea și participarea efectivă a primarilor la întâlnirile metodice, dar și eficientizarea relațiilor cu Consiliul Județean. De asemenea, este necesară comunicarea evaluării rezultatelor după indicatorii de performanță primăriilor.

**Indicatori de performanță obținuți de bibliotecile publice din Județul
Dâmbovița în anul 2007**

CONTEXTUL BIBLIOTECII

	Biblioteci Municipale și Orășenești	Biblioteci Comunale
Cheltuieli curente din finanțare bugetară (mii lei)	62,00	19,66
Cheltuieli pentru personal (mii lei)	39,44	14,77
Cheltuieli pentru achiziții (mii lei)	4,50	1,32
% cheltuieli pentru personal	70,28	70,60
% cheltuieli pentru achiziții	10,74	5,93

PERSONALUL BIBLIOTECII

Personal de specialitate la 1000 de locuitori	0,15	0,26
---	------	------

COLECȚIILE BIBLIOTECII

Documente în stoc per capita	2,72	2,07
Documente intrate la 1000 de locuitori	352,52	53,27
Documente achiziționate la 1000 de locuitori din finanțare bugetară	28,41	18,51
Documente adăugate stocului per capita	0,35	0,05
Rata de reînnoire a stocului	48,33	142,57
Titluri adăugate stocului per capita	0,15	0,03
Exemplare adăugate per titlu adăugat	1,53	2,22

UTILIZATORI ȘI UTILIZAREA BIBLIOTECII

Utilizatori înscriși ca % din populație	15,10	9,55
Cost per utilizator	31,38	51,91
Documente împrumutate per capita	2,68	0,91
Documente împrumutate per utilizator	15,06	8,87
Documente împrumutate per vizită	1,80	1,49
Vizite la bibliotecă per capita	1,27	0,69
Vizite pe zi	78,12	10,17
Cost per vizită	6,33	8,53
Vizite la bibliotecă per utilizator	7,82	6,60

DIRECTOR,
Prof.Carmen Vădan

ÎNTOCMIT,
Metodist Vlăduț Andreescu

La ceas aniversar

Revista Școlii „Tudor Vladimirescu” din Târgoviște și relația cu biblioteca

Revista școlii noastre, „Tudor Vladimirescu” din Târgoviște, fostă nr. 6, se numește „DIALOG TÂRGOVIȘTEAN” și în noiembrie își va sărbători, cu ocazia zilelor școlii, un deceniu de existență. Din 1998 revista a apărut constant prin grija domnului director profesor Ghe. Badea și prof. Elena Samoilă (inițiatorii publicației), a Editurii Transversal (director lect.univ.dr. Eduard Samoilă) și a multor colegi învățători sau profesori.

Revista a acordat mereu spații activităților de tot felul, iar biblioteca școlii, se mândrește cu o prezență notabilă în paginile „Dialogului târgoviștean”. Și dacă, în acești ultimi ani, biblioteca a realizat acțiuni de succes meritul este, desigur și al colegelor și colegilor, cadre didactice, care și-au îndemnat cu prietenie elevii spre descoperirea cărților. Și de aici până la organizarea cercului „Prietenii bibliotecii” nu a mai fost decât un pas! Fiecare clasă și-a delegat cititorii de elită care au devenit imediat prieteni ai bibliotecii.

Împreună cu ei am organizat mini-expoziții de carte cu ocazia aniversării unor scriitori, am prezentat noile apariții editoriale.

De asemenea, am organizat întâlniri cu personalități ale culturii românești precum Cezar Ivănescu, Ion Vișan, Ion Iancu Vale, Mihail I. Vlad, Jozseph Pildner și mulți alții, cu reprezentanți ai unor edituri importante (Transversal, Ager, Junimea și altele).

Am avut legături permanente cu Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița (și revista acesteia „Curier”), cu Biblioteca Casei Corpului Didactic (bibliotecar metodist Manuela Ștefan-Dragoș), dar și parteneriate onorante (cu școli precum Morteni, Ungureni, Gorgota - din județul nostru) sau din alte zone ale țării (Iași -

Liceul „Miron Costin”, Pitești, Sf. Gheorghe) cu ONG-uri precum „Alianța pentru PACE” sau cu organizații umanitare de anvergură (precum UNICEF, al cărui președinte prof. Vasile Lupu, ne-a și vizitat, cu daruri).

În calitate de Centru de Documentare și Informare, având o sală modernă impecabil dotată, am găzduit acțiuni de sărbătoare („Dimineți de basm” cu clasele doamnelor învățătoare Gabriela Mares, Domnica Manea ș.a., dar și pentru medalioane - concurs dedicate lui Eminescu, Caragiale, Jules Verne). Avem și rafturi noi pe care am așezat nu doar ultimele noutăți editoriale primite grație Inspectoratului Școlar Județean sau conducerii școlii, ci și mii de volume donate de prietenii francezi ALIZAY, biblioteca școlii noastre vând un fond documentar de aproximativ 18.000 volume.

*Bibliotecar școlar,
Mariana Grigorescu*

Diversificarea serviciilor de bibliotecă - componentă a managementului performant

Biblioteca reprezintă o adevărată „inimă” a oricărei comunități, locul de depozitare, sistematizare și transmitere a informației. Mai mult, pe lângă rolul său strict funcțional, biblioteca unei comunități are adesea un rol de socializare fiind locul în care toți oamenii schimbă idei și pun la cale noi proiecte. Desigur, toate acestea sunt adevărate, cu condiția ca biblioteca să aibă dimensiunea funcțională și cea educațională corespunzătoare epocii.

toare epocii.

În plină eră a exploziei informaționale, biblioteca trece printr-o „revoluție” produsă de tehnologiile informatice, etapă în care datorită atributului său de furnizor și mediator al informației, trebuie să se adapteze la evoluția tehnologică, la cerințele utilizatorilor, pentru a-și menține utilitatea ca furnizoare de servicii de informare. Evoluția tehnologiei informației a dus la un nou mod de abordare a problematicii biblioteconomiei. Trecerea de la

biblioteca tradițională (pe suport hârtie) la biblioteca automatizată, informatizată, este un proces firesc, o necesitate, o certitudine demonstrată de bibliotecile care au adoptat acest sistem de lucru.

Transformările pe care comunicarea mediatică - îndeosebi televiziunile, schimbările în curs provocate de recursul la computer și la Internet pot inspira considerații critice, dar nu pot fi ignorate. Este limpede că numărul cititorilor de lectură scade, dar, pe de altă parte, pe piața românească intră cititorul de carte electronică.

Iată începutul unei noi etape în revoluția pe care o trăim în raport cu informația și comunicarea. Cei care citesc sunt copiii și tinerii, obligați de profesori, și majoritatea, numai câtă vreme sunt constrânși. Cărțile sunt tot mai scumpe, se caută din ce în ce mai puțină literatură, carte cu conținut artistic și mai mult economie, management, comunicare, carte legată de interes profesional, dar aceasta nu se achiziționează în măsura în care domeniile sunt în expansiune. Într-o lume în care se dezvoltă învățământul la distanță și masterul, trebuie să dotăm bibliotecile cu cărți din aceste domenii.

Apare limpede faptul că avem nevoie de o nouă viziune în politica de achiziții a cărții în bibliotecă pentru a ne pune de acord cu schimbările majore intervenite în lumea actuală.

În lumea Internetului, răsfoitul paginilor unei cărți pare pentru mulți tineri o îndeletnicire antică. În acest caz biblioteca devine o instituție învechită care oferă acces la informație. Dar, să nu uităm că, Internetul rămâne o sursă de informare a contemporaneității.

Informatizarea activității de bibliotecă are ca obiectiv creșterea calității și cantității informației pusă la dispoziția utilizatorilor într-un timp cât mai scurt, dezvoltarea și diversificarea serviciilor de informare oferite de către bibliotecă, creșterea numărului de utiliza-

tori, creșterea eficienței activităților de bibliotecă, realizarea unei baze de date bibliografice proprii cu posibilitatea conectării la o rețea națională sau internațională, integrarea bibliotecii în dinamica circuitului mondial al informației.

Crearea și implementarea serviciilor noi este una dintre modalitățile de adaptare a bibliotecii la aceste schimbări. Necesitățile informaționale și culturale ale membrilor societății, pe care biblioteca are menirea să le satisfacă, devin tot mai complexe și mai dinamice. În același timp, cresc și cerințele beneficiarilor față de calitatea serviciilor prestate. Reacția firească a instituției bibliotecare la această realitate constă în diversificarea și perfecționarea produselor și serviciilor sale.

O politică coerentă de marketing presupune o adaptare permanentă a organizației la necesitățile sociale reale. Pentru bibliotecă această adaptare constă în perfecționarea continuă a serviciilor sale. Această perfecționare se poate manifesta atât prin modificarea serviciilor existente prin îmbunătățirea calității lor și eliminarea serviciilor depășite, nereușite sau care nu se mai bucură de cerere, precum și prin crearea produselor și serviciilor noi, în concordanță cu necesitățile beneficiarilor reali și potențiali ai bibliotecii.

În prezent, pentru bibliotecă devine tot mai importantă activitatea de elaborare și implementare a serviciilor și produselor noi.

Elementele cheie care stau la baza strategiilor de elaborare a serviciilor noi formează un complex, care în formula lui clasică include: produsul propriu-zis, prețul, promovarea și distribuirea. Aceste elemente formează „mix-ul de marketing”. O strategie eficientă presupune o armonie între elementele acestui „mix”. Un produs sau un serviciu excelent poate să nu se bucure de succes, deoarece nu a fost suficient sau eficient promovat,

deci nu s-a luat în considerație unul dintre elementele acestui „mix”.

Satisfacerea necesității beneficiarilor la un nivel înalt, înseamnă o calitate superioară a serviciilor și produselor. Referindu-ne la calitate, putem vorbi despre două dimensiuni în care aceasta este percepută de către beneficiar. Prima deriva din calitățile serviciilor propriu-zis: cât de mult corespunde necesităților reale ale beneficiarilor și dacă este capabil să satisfacă aceste cerințe la nivel înalt. Ce-a de a doua dimensiune ține de modul în care beneficiarul a primit produsul sau i-a fost prestat serviciul, adică de calitatea servirii lui. Iată de ce bibliotecarii care intră în contact direct cu utilizatorii, chiar dacă ei nu reprezintă decât ultima verigă a unui lanț de lucrători care contribuie la realizarea serviciilor de bibliotecă, devin un garant al succesului strategiilor de implementare a serviciilor noi.

Capacitatea de a comunica cu beneficiarii în procesul serviciilor în scopul obținerii încrederii în profesionalismul, cunoștințele persoanei care prestează serviciul, determină imaginea profesională a bibliotecarului. Această imagine, la rândul ei, este decisivă pentru o strategie de succes în marketing.

Astfel, implementarea strategiilor de introducere a serviciilor noi, motivarea personalului și îmbunătățirea imaginii profesionale a bibliotecarului devin subiecte extrem de strâns legate.

Viitorul, acest generator de nesiguranță, îl putem înfrâna, controla prin transformarea lui într-o varietate specială a trecutului - într-o carte de istorie, într-o bibliografie retrospectivă, într-o activitate de celebrare a trecutului, de vreme ce întrebarea „încotro mergem?” se referă aproape întotdeauna și la „unde ne aflăm”, care de fapt se referă la „de unde venim”.

*Bibliotecar Roxana Ilie,
Moțâieni*

PATRIMONIUM

GÂNDURI DESPRE GEORGE CIORĂNESCU

George Ciorănescu este indiscutabil una din cele mai luminoase figuri de cărturari români dintre atâtea câte s-au născut în acest areal al românității noastre care este zona subcarpatica a Moroenilor Dâmboviței, localitate situată în linie dreaptă, la aproape jumătate distanță între Brașov și Târgoviște, pe unde trece, se poate spune, paralela 45 a limbii literare românești.

Distinsul profesor academician, poet, istoric, politolog, filolog, orator dâmbovițean s-a născut în comuna Moroeni, județul Dâmbovița la 19 martie 1918, în familia dascălilor de țară Ion și Ecaterina Ciorănescu, întemeietori iluștri și nevoiți truditori, dăruiti cu trup și suflet propășirii și emancipării învățământului românesc. Tatăl său Ion Ionașcu Ciorănescu a fost primul organizator al învățământului special din România cu studii de specialitate la Berlin, remarcat și apreciat de Spiru Haret.

De mic copil și-a dovedit înzestrarea deosebită, deprinzând cu ușurință, sub supravegherea discretă a mamei sale secretele limbilor franceză și germană.

Studiile primare le-a făcut în satul natal, comuna Moroeni, urmând apoi și absolvind cursurile Liceului "Sfântul Sava" din București luându-și licența în științe politico-economice în anul 1940. În anul 1941 este declarat licențiat în drept, în 1946 obține doctoratul în Științe Politice la Universitatea din Cluj cu teza de mare actualitate și astăzi "Românii și ideea

federalistă", lucrare ce va vedea lumina tiparului abia în anul 1996 la Editura Enciclopedică, sub îngrijirea Georgetei Penelea Filitti.

Între anii 1941-1947 a desfășurat activitate juridică ca avocat în Baroul București și în învățământ ca asistent la catedra de economie politică de la Școala Politehnică din București.

Lucru puțin cunoscut în țară, dar recunoscut și respectat unanim în Occident, George Ciorănescu este un adevărat pionier al ideii integrării și construcției unei Europe unite democrat creștine, imperativ politic căruia i s-a devotat, de altfel, întreaga viață.

În anul 1946, George Ciorănescu obține bursa de studii juridice "Gusti" a Academiei Române care îi permite pregătirea în liniște a licenței în filosofie la Universitatea din București, susținută în anul 1947.

Urmare a gravelor evenimente politice care s-au tot precipitat pe tot parcursul anului 1947 și care vor aduce atingeri grave întregului climat social și politic al țării, inclusiv învățământului românesc, mai ales prin instaurarea "reformei" comuniste a învățământului din anul 1948, George Ciorănescu se stabilește la Paris, unde va milita activ pentru susținerea intereselor "Românismului", ale tuturor românilor liberi de pretutindeni.

Îndeplinește funcția de secretar general al Fundației Regale Universitare Carol I din Paris, de redactor, cercetător, director adjunct al departamentului românesc al postului de radio "Europa Libera".

În 1948, George Ciorănescu împreună cu francezul Robert Bichet pune bazele Organizației Federaliste Nouvelles Equipes Internationales, devenită mai apoi, Union Internationale des Democraties Chretiens. În cadrul acestei organizații, ca membru în Consiliul de redactare a doctrinei democrat creștine, în anul 1952, George Ciorănescu prezenta Raportul general asupra situației

creștinilor din Europa de Est, ca în anul 1954 să devină deputat în primul Parlament European, unde va lua cuvântul în anul 1955 în chestiunea tinerilor din Europa centrală și orientală sub opresiunea comunistă.

S-a îngrijit și a editat revista "Apoziția" ce apărea la München atrăgând cele mai prețioase condee ale diasporei românești.

A fost membru al unor instituții internaționale de prestigiu cum ar fi: Academie Internationale Libre des Sciences et des Lettres-Paris; al organizației Federation Internationale des Journalistes - Bruxelles; al Institut Français des Relations Internationales-Paris; al Organizației Conseil Federal du Mouvement European-Bruxelles; al organizației Fondation de l'Avenir-Paris; Cavaler al Ordinului de Malta.

Ca orator distins abordează la Paris, Geneva, München, New York, Köln probleme vizând independența reală a României, drepturile românilor în și asupra Basarabiei, deplânge și ia atitudine asupra procesului de rusificare și deportare a românilor din această parte a țării, își manifestă dragostea și prețuirea pentru leagănul românismului - Transilvania. A luptat împotriva imposturii, a corupției, a nedreptăților, demascând încercările de sovietizare a culturii românești.

George Ciorănescu a luptat activ în exil, cu credința nestrămutată într-un viitor mai bun al țării, pentru eliberarea de sub comunism și făurirea unei societăți românești atașată valorilor democrației occidentale. A transformat microfonul Postului de Radio "Europa Liberă" într-o tribună a apărării valorilor democrației la noi în țară, ilustrându-se în acest domeniu ca un ziarist de o fervoare și un profesionalism neîntrecut. Nimic din ceea ce se întâmplă în țară în anii grei ai comunismului nu l-a lăsat indiferent pe George Ciorănescu, nu a scăpat minuțioasei și aplicatei sale analize științifice, pusă în slujba adevărului, binelui și

prosperității sociale și politice a României.

A făcut cunoscută lumii o parte a oamenilor politici și ai culturii naționale, a unor personalități istorice prin prezentarea critică a operelor în lucrări de referințe internaționale.

Astfel, bibliografiile marilor bărbați de stat ca: Ion Brătianu, I.C. Brătianu, Constantin I.C. Brătianu, Vintilă Brătianu, Gheorghe Brătianu, Constantin Argetoianu, Iuliu Maniu, Armand Călinescu, Lascăr Catargiu, Nicolae Filipescu, Spiru Haret, I.H. Rădulescu, Nae Ionescu, Tache Ionescu, Mihail Kogălniceanu, C.A. Rosetti, Gheorghe Tătărașcu sunt trecute în "Bibliografisches Lexicon Sudosteurope" t.1-3, München, 1974.

Prezentările critice ale lui George Ciorănescu publicate în: Kindler Literatur Lexicon, t. 4-7, 1968-1972, fac referiri la scriitorii: Ionel Teodoreanu, Ion Agârbiceanu, Dimitrie Bolintineanu, Petre Ispirescu, Grigore Ureche, Miron Costin, Ioan Slavici, Al. Odobescu, Ion Luca Caragiale, V.I. Popa, George Coșbuc, Ion Creangă, Al. Vlahuță, Udriște Năsturel, Dimitrie Cantemir ș.a.

Activitatea de militant anticomunist pentru drepturile românilor în sprijinul edificării unei Europe comunitare, depusă de George Ciorănescu, este într-o măsură însemnată deopotrivă rodul vocației sale de istoric, ca și muncii neobosite de cercetare a documentelor și mărturiilor păstrate în arhivele occidentale ori provenite pe diverse căi din țară. Opera sa istorică, publicată parțial, cuprinzând nenumărate articole risipite în diverse publicații din Europa și America, constituie o bază exemplară de date, de o inestimabilă valoare, pentru cunoașterea toposului istoric național și figurarea concepției asupra filosofiei istoriei a marelui învățat. Astfel, "Basarabia, Disputed Land Between East and West", carte îngrijită de Institutul de Cercetări al Europei Libere și apărută la München în anul 1985, tradusă și publicată și în românește de Editura Fundației Culturale Române în anul 1993, este o cercetare minuțioasă a nu mai puțin de 70 de ani de dispute și relații conflictuale între Rusia și

România, între Est și Vest, între Orient și Occident. Așa cum a avut prilejul să o spună răspicat într-o intervenție oratorică faimoasă la Paris în anul 1986, Basarabia este pământ românesc și ea nu poate constitui vreodată obiect al unor perfide negocieri politice între state; drepturile românilor asupra Basarabiei fiind sfinte, certificate cu documente și probe în ființa nației care este limba ce se vorbește în acest ținut încă de la întemeiere.

Departate de țară, interesul și preocupările lui George Ciorănescu pentru studiul istoriei patriei, facilitate de accesul direct și uneori providențial la fondurile de documente secrete din arhivele străine, îmbracă forme și manifestări dintre cele mai diverse.

Contribuțiile lui George Ciorănescu privind iconografia cantemiriană, ca și studii erudite despre celebra hartă a Moldovei întocmită de marele domnitor umanist au stârnit un ecou deosebit în mediile științifice occidentale.

George Ciorănescu a călătorit mult și a scris superbe note de călătorie: "Un român prin Grecia", Paris, 1967; "Colindând prin Grecia... Minos, acest talcioc al Greciei", Atena, 1965...

A fost și a rămas un traducător pasionat, înzestrat cu o rară și prețioasă putere de mlădiere în românește a versurilor unora dintre cei mai valoroși și mai dificili poeți de limbă spaniolă, engleză, italiană și nu numai. A tradus din Frederico Garcia Lorca, Antonio Machado, Boris Pasternak, Shakespeare, Dante, Francisc de Assisi, T. S. Eliot, un volum compact din poezia americană (1979), lăsând definitivat pentru Editura "Apoziția", volumul de Spicuri din lirica americană contemporană, cuprinzând superbe tălmăciri din Wallace Stevens, Robert Lee Frost, Edgar Lee Masters, Carl Sandburg, Tennessee Williams, Erza Pound, Alen Ginsberg, Merrill Morre și mulți alții.

George Ciorănescu, o spun și cei care au avut privilegiul de a-i sta în preajmă, se considera mai întâi de toate poet. La doi ani de la stabilirea sa în Paris, apare volumul de versuri "Ystud", poeme amare (1950), urmat de alte plachete "Codicil" (1952), "Poeme fără răspuns" (1952),

"Poeme prea târzii" (1954). Colaborează la revista "Luceafărul" din Paris (1948), "Anotimpuri" (1955). O altă latură importantă a activității sale creatoare o constituie preocupările pentru probleme de drept, politologie, economie politică sau istorie publicând numeroase studii în reviste ca: "La Nation Roumaine" (Paris), "Revue des Etudes Roumaines" (Paris), "East Europe" (New York), "Unirea" (Cleveland), "Securitate europene" (Paris), "Destine" (Madrid), "Revista scriitorilor români" (München), "Apoziția" (München).

George Ciorănescu se stinge din viață la 6 februarie 1993, fiind înmormântat în ziua de 11 februarie în cimitirul din Nordfriedhof din München.

Prin întreaga sa activitate și-a adus o contribuție majoră la cunoașterea, în varii medii, a culturii, istoriei și civilizației poporului român și a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a ajuta spiritul românesc în tentative de pătrundere în universalitate.

Bibliotecar, Daniela Dicu, Moreni

BIBLIOGRAFIE:

1. Mihai Gabriel Popescu, Memoria dascălilor noștri, Editura Macarie, Târgoviște, 1998;
2. Mihai Gabriel Popescu, Ștefan Ion Ghilimescu, Dinastia Ciorăneștilor, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2000;
3. Victor Petrescu, Scriitori și publiciști Dâmbovițeni, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2005;
4. Revista Echidistante, nr. 5-6 1995, Editata de Institutul European pentru Cooperare Cultural Științifică - Iași;
5. George Ciorănescu, Metaerotism Imaginar, Apoziția, 1990;
6. George Ciorănescu, Catrene Definitorii Diezate, München, 1987;
7. George Ciorănescu, Spicuri din lirica americană contemporană, Apoziția, München, 1993;
8. Revista de istorie și teorie literară, Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu" al Academiei Române, nr. 3, 1994;
9. Revista de istorie și teorie literară, Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu" al Academiei Române, nr. 2, 1994.

SCURTA ISTORIE A UNEI CAPITALE: TÂRGOVIȘTE

Geneza și vechimea orașului medieval Târgoviște nu a putut fi deplin înțeleasă decât în urma descoperirilor arheologice. Opiniile cercetătorilor, istoricilor sau ale vizitatorilor din secolele anterioare, referitoare la aceste aspecte, au fost din ce în ce mai diverse. Astfel, Friederich Busching la 1769 și banul Mihail Cantacuzino coboară data întemeierii orașului până în secolul al XII-lea¹. Redactată de către Blasius Kleiner în 1761 „Cronica mănăstirii franciscanilor” menționează existența urbei pe la 1300 iar cronicarul polon M. Bielski are o opinie fantezistă, fiind de părere că orașul a fost întemeiat de către genezezi². Dintre ipotezele emise de către istoricii români amintim pe cea a lui Grigore Tocilescu și a lui Constantin C. Giurescu, Târgoviștea fiind fondată de către voievodul Seneslau în 1240³. Citind eronat o inscripție de pe turnul cimitirului catolic din deal, B.P. Hasdeu fixa ca dată de început a orașului 1225 în loc de 1425, data inscripționată⁴.

Interpretarea toponimului „târgoviște” a determinat o serie de etimologii fanteziste precum: Trifidava, Tiriscum, Târgul Vestit, Turrus Viei, etc.⁵ Academicianul Iorgu Iordan este de părere ca toponimul conținând sufixul „iste” ar însemna „târg vechi părăsit”⁶, părere care este împărtășită și de către Constantin C. Giurăscu⁷.

În schimb Nicolae Iorga crede că s-ar traduce ca fiind „un adaos pe lângă curtea domnească”⁸. Dezvoltarea la care ajunge așezarea se datorează și poziției geografice favorabile, pe o terasă dintre râurile Ialomița și Dâmbovița, cât și a unei poziții strategice avantajoase. În plus pe aici trecea principalul drum comercial al Țării Românești, din acea epocă, care lega Transilvania de Dunăre, pe la Rucăr-Câmpulung-Târgoviște-Târgșor-Brăila. Potrivit privilegiului acordat de către Mircea cel Bătrân negustorilor lioveni la 1403, Târgoviște era singurul oraș unde aceștia plăteau vama „și apoi să-și cumpere ce vor pofti”, iar apoi, îndeplinea același rol vamal în baza viitoarelor privilegii comerciale acordate brașovenilor⁹.

Depășirea stadiului urban incipient al localității este determinată de stabilirea aici a unei reședințe domnești. Astfel este exemplară pentru întreaga perioadă „prepalatiale” din Țara Românească,

Curtea Domnească de la Târgoviște. Până nu demult se credea că această reședință a fost ridicată de către Mircea cel Bătrân (1386-1418). Martorul coinvoacat era trăitor pe acele vremuri, adică pe la sfârșitul veacului al XIV-lea, și participant la lupta de la Nicopole din 1396 - Johann Schiltberger. În acel an el scria: „Am fost și în Țara Românească în cele două capitale ale ei care sunt numite Argeș (Agrich) și Târgoviște (Turkvich)”. Această prima mențiune a Târgoviștei comportă două observații: în primul rând denumirea localității este germanizată, a doua observație este referitoare la statutul de capitală a orașului. Rezultatele săpăturilor arheologice făcute la Curtea Domnească i-au convins pe urții istorici¹¹ că istoria Curții (cu incinta ei neregulată, plasată pe terasa cea mai înaltă a Ialomiței, care va cuprinde, în secolul al XV-lea și biserica Sf. Vineri și va mai avea mai târziu, în veacul al XVII-lea în palisada înconjurătoare și patru porți îndreptate

către mănăstirea Dealu, Câmpulung, București și Argeș și, respectiv, a Casei domnești celei vechi, din care se mai puteau vedea pivnițele și vestigiile paraclisului¹², a fost mult mai complicată. Cel puțin două case domnești - dintre care prima a fost din lemn - par a fi existat aici înaintea celei reprezentate de vestigiile

le păstrate până în prezent. Acceptând această succesiune dovedită de edificii, unii cercetători presupun că prima reședință, construită din materiale mai puțin perisabile, trebuie să fi fost ridicată pentru unul dintre predecesorii lui Mircea cel Bătrân și „eventual refăcută de către Mihail”¹³ fiul lui Mircea. Acesta era asociat la domnie cu tatăl său și rezida aici, iar când va ajunge singur stăpânitor al țării, în 1418, va declara ca sediu al autorității „orașul domniei mele Târgoviște”. În aceste condiții, a doua Casă domnească, cu ruinele care se văd și astăzi, a putut fi zidită, după domnia lui Alexandru Aldea, voievodul care a mutat capitala la Târgoviște, de către Vlad Dracul, într-una din domniile sale (1437-1442; 1444-1447) - opinie a lui Nicolae Constantinescu sau de fiul acestuia Vlad Țepeș. Tereza Sinigalia este de părere că acesta, întemeietor al Curții domnești de la București, să fi dorit să împodobească și vechea capitală „cu un palat pe măsura, coresponzător altui gust și altor

vremi, înlocuind vechea și deja demodată locuință¹⁴, afectată poate de un incendiu în 1443, când Târgoviștea fusese atacată de turci sau de urmările luptelor dintre Vlad Țepeș și Mahomed El Fatah din 1462, și oferind un model pentru edificările voievodale, cu răsfrângeri în mediul boieresc, din secolul următor.

Împrejurările în care Târgoviștea a ajuns capitală nu sunt în totalitate limpezi. Se știe că în urma extinderii către est Mircea cel Bătrân își asociază la domnie fiul, practică politică bizantină. Acesta între 1417-1418 emite din oraș unele documente. După anul 1431, anul urcării pe tron a lui Alexandru Aldea, Târgoviștea a rămas singura capitală cunosând și ea zbulciumatul secol al XV-lea. Este incendiată în 1431 cu prilejul unei incursiuni otomane și este martora luptelor din vara anului 1462 dintre Vlad Țepeș și Mahomed al II-lea. Orașul este ocupat de către turci iar noul domn muta capitala la București în 1465. Timp de mai bine de un secol între aceste două orașe se va „disputa” primatul întâii reședințe a țării. Începând cu domnia lui Radu cel Mare (1495-1508) și până în 1545 Târgoviștea redevine capitală.

Un moment de seamă în evoluția orașului este legat de evenimentele de la sfârșitul secolului al XVI-lea, domnia lui Mihai Viteazul (1593-1601). Orașul cunoaște ocupația turcească, întărirea sistemului defensiv și reocuparea sa de către creștini¹⁵. După dispariția lui Mihai Viteazul scaunul domnesc a rămas la Târgoviște până în 1626, data la care Alexandru Coconul mută capitala la București¹⁶. Pentru o scurtă perioadă căci în anul 1639 Matei Basarab (1632-1654) își va muta reședința aici. El va inaugura o perioadă de refaceri și de realizări a unor edificii religioase și laice¹⁷. Urbea cunoaște și o bogată activitate culturală sub diverse forme de manifestare: realizarea unor manuscrise, traduceri, tipărituri, Udriște Năsturel organizând aici primul așezământ umanist din Țara Românească cunoscut sub titulatura de „Schola Graeca et Latina” (1646-1652). Călătorii străini remarcă dezvoltarea orașului în această perioadă, o descriere interesantă pentru curtea lui Matei Basarab lăsându-ne-o Paul de Alep¹⁸.

Noul domn Constantin Șerban (1654-1658) revine la 1655 la Târgoviște unde va încheia un tratat de alianță cu principele transilvănean Gheorghe II Rakoczi. La curtea sa el îi va primi pe patriarhul Macarie și pe trimisul regelui Suediei, Clas Ralamb. Sfârșitul domniei lui Constantin Șerban a însemnat pentru Târgoviște jefuirea și incendierea sa cu prilejul instalării lui Mihnea al III-lea. Paul de Alep revenit în oraș după incendiu nota „Nu am putut găsi nici un loc de dormit, afară doar de pivnița mănăstirii Stelea și de alte pivnițe; nici urmă de clădire nu mai rămăsese la suprafața

pământului”¹⁹. Un nou jaf al orașului are loc peste numai un an în urma răscoalei antiotomane a lui Mihnea al III-lea. În cele trei decenii care s-au scurs până la revenirea Curții lui Brâncoveanu la Târgoviște evenimentele memorabile în viața orașului au fost puține: mutarea scaunului mitropolitan la București după moartea mitropolitului Ștefan în 1668 și ocuparea orașului de către trupele habsburgice un an mai târziu. În secolul fanariot doar lăcașurile de cult s-au bucurat de atenția unor domni, palatul domnesc ruinându-se treptat, fără a mai fi reparat, aspect consemnat de unii vizitatori: Blassius Kleiner (1761), Dionisie Fotino (1818), Vasile Cârlova (1830 - „Ruinele Târgoviștei”), Pavel Kiseleff (1832). Până la 1911, data la care a fost împrejmuită Curtea domnească, monumentele au avut de suferit dese abuzuri. Doar turnul Chindiei și biserica Sf. Vineri au fost restaurate.

Note:

1. Iorga, Nicolae. Istoria românilor prin călători, vol. I, București, 1929, p. 43.
2. Iorga, Nicolae. Călători și misionari străini, București, 1976, p. 108.
3. Giurescu, C-tin. Istoria românilor, vol. I, București, 1974, p. 154.
4. Brânduș, Victor. B.P. Hasdeu și Târgoviștea, în: „Valachica”, X - XI, 1878 - 1979, p. 214.
5. Moisescu, C-tin. Târgoviște. Monumente istorice și de artă, București, 1971, p. 69.
6. Iordan, Iorgu. Toponomia românească, București, 1963, p. 259.
7. Giurăscu, C.C. Istoria românilor, vol. I, București, 1974, p. 178.
8. Iorga, Nicolae. Istoria românilor prin călători, vol. I, p. 52.
9. Oproiu, Mihail; Moțoc, Honorius; Curculescu, Marian. Dâmbovița. Localități și monumente, Târgoviște, 2006, p. 21.
10. *** Călători străini despre țările române, vol. I, București, 1968, p. 322.
11. Constantinescu, Nicolae. Contribuții asupra curții domnești din Târgoviște, în: S.C.I.V. XV, 9164, nr. 2, p. 225 - 240.
12. Nicolescu, Corina. Case, conace și palate vechi românești, București, 1979, p. 48.
13. Sinigalia, Tereza. Arhitectura civilă de zid din Țara Românească, București, 2000, p. 45.
14. Ibidem, p. 75.
15. Guboglu; Mehmet. Cronici turcești privind țările române, vol. I, București, 1966.
16. Oproiu, Mihai. Târgoviște, vol. I, Târgoviște, 1999, p. 64.
17. Ibidem.
18. *** Călători străini despre țările române, vol. I, București, 1968, p. 25.
19. Ibidem.

*Loliceru Ionela Aurora,
Bibliotecar*

CIPRIAN PORUMBESCU (1853-1883)

Puțini sunt cei care să nu fi auzit de numele compozitorului Ciprian Porumbescu. Mulți i-au cântat corurile în vremea studenției, alții i-au fredonat poate romanțele sau i-au ascultat ariile din opereta „Crai Nou”, fără ca să știe cine este autorul lor. Atât de mult a pătruns creația compozitorului în spiritualitatea românească, încât o bună parte din lucrările lui au devenit „romanțe naționale”, „vechi melodii naționale”.

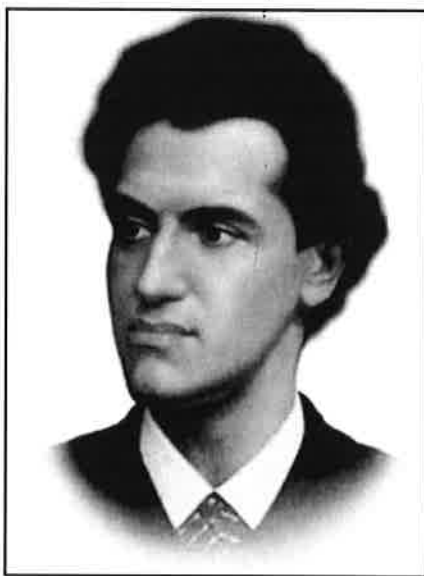
Compozițiile sale au exprimat parte a două mari calități: bogăția inspirației melodice și accesibilitatea. Ciprian Porumbescu a fost un melodist remarcabil, mereu cald, apropiat de sufletul poporului pe care l-a cunoscut îndeaproape și l-a iubit atât de mult. Melodiile sale au o naturalitate, o spontaneitate și o poezie cuceritoare. Ele izvorăsc adesea din intonația populară, fapt care le asigură forța de pătrundere în cele mai diferite straturi sociale. Corurile la unison pentru studenți și tineret publicate la Viena (1880), piesele instrumentale ușoare ca tehnică - toate dovedesc intenția precisă a lui Ciprian Porumbescu de a se adresa unui public cât mai larg.

Compozitorul s-a născut la 14 octombrie 1853, în comuna Șipotele Sucevei. A fost al doilea din cei 9 copii ai părintelui Iračlie cu Emilia. În Șipotele Sucevei, comuna pitorească din creierul Carpaților, de unde izvorăsc apele Moldovei și Sucevei, și-a petrecut Ciprian Porumbescu anii cei mai senini. Talentul său muzical s-a manifestat cu putere din fragedă copilărie. N-avea decât 3-4 anișori când reproducea cu o uimitoare precizie melodiile în casa părintească. În anul 1865 - tatăl său a fost numit paroh în Stupca. Satul acesta a constituit pentru Ciprian un nou și nesecat izvor de inspirație. Grădinile, pădurile, apele, oamenii, dar mai ales lăutarii, pare

că s-au revărsat în lucrările sale.

Ultimii ani de școală la „Gimnaziul superior greco-ortodox” din Suceava au coincis cu primele începuturi de compoziție muzicală și cu o susținută activitate instrumentală.

Cel mai semnificativ moment din perioada anilor de studii a lui Ciprian Porumbescu la Viena va rămâne fără îndoială publicarea

„Colecției de cântece sociale pentru studenții români” (1880). Aici s-au publicat pentru prima oară „Pe-al nostru steag” și „Cântecul tricolorului”. Colecția cuprinde 20 de cântece. Unele au caracter patriotic („Imnul Unirii”, „Cântecul tricolorului”, „Inimă de român”), altele caracter popular („Frunză verde de piperiu”, „Leliță de la munte”, ș.a.).

Privită cronologic, opera lui Ciprian Porumbescu are un sens ascendent (opereta „Crai Nou reprezintă punctul culminant).

Corurile lui Ciprian Porumbescu reprezintă cea mai valoroasă contribuție adusă de autorul primei noastre operete patrimoniului muzicii românești. Ele ocupă un loc de frunte în moștenirea artei noastre clasice, atât prin bogăția conținutului, cât și prin măiestria formei. Dar ce

le-a asigurat o largă răspândire este în primul rând conținutul. Majoritatea corurilor cântă dragostea de patrie („Patria română”, „Hai române”, „Oda ostașilor români” etc).

Lucrările pentru vioară ale lui Ciprian Porumbescu sunt restrânse ca număr, dacă ne gândim că autorul „Baladei” a fost un bun și pasionat violonist. „Balada” pentru vioară și pian, devenită azi piesă de concert, reprezintă o culme a creației lui Ciprian Porumbescu.

Dar și opereta „Crai Nou” reprezintă o lucrare de maturitate creatoare a lui Ciprian Porumbescu, ea a însemnat o piatră de hotar în muzica românească din veacul al XIX-lea.

Ciprian Porumbescu are marele merit de a fi compus prima operetă românească, deschizând drumul altor operete de mai târziu: „Ana Lugojana”, „Plutașul de pe Bistrița” (Filaret Barbu) și a altor lucrări de acest gen.

Ciprian Porumbescu, înflăcăratul compozitor dispărut înainte de 30 de ani, în plină afirmare artistică, ocupă un loc de frunte în istoria muzicii românești. Strălucit militant pentru o cultură muzicală inspirată din cântecul popular, compozitor talentat, interpret virtuos, remarcabil poet, acest creator a adus un aport prețios la tezaurul muzicii clasice românești.

Bibliotecar, Ileana Fanache

BIBLIOGRAFIE:

1. Cionca, Nina. Ciprian Porumbescu. București: Editura Muzicală, 1974
2. Cosma, Viorel. Muzicieni români: Lexicon. București: Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1970
3. Stanca, Horia. Ciprian Porumbescu. Cluj - Napoca: Editura Dacia, 1975

G.O. Gârbea și viața culturală târgovișteană

Păstrând ceva din vechea glorie medievală, Târgoviștea secolului al XIX-lea a beneficiat din plin de activitatea entuziastă a unor publiciști mărunți și profesori de gimnaziu, al căror nume este puțin cunoscut astăzi, dar fără ale căror eforturi viața culturală a urbei nu ar fi fost așa cum o știm astăzi. Printre aceștia o figură interesantă este George Odoleanu Gârbea, profesor, poet și librar, unul dintre întemeietorii gimnaziului „Ienăchiță Văcărescu” (1874).

Născut la Cerneți, județul Mehedinți, în 1850, George O. Gârbea a făcut liceul la Craiova și Facultatea de Litere în București. Avea, încă din perioada activității la Târgoviște, o bibliotecă bogată, pe care, mai târziu, a donat-o gimnaziului «Cantemir Vodă» din București, unde, după plecarea din Târgoviște, a funcționat, la catedra de română și latină, până la sfârșitul carierei sale didactice. Istoria literară îl consemnează printre publiciștii mărunți ai epocii¹, cu studii și articole despre Familia Văcărescu, teatrul și menirea lui² etc. În 1881 a editat un almanah, intitulat „Aurora”, iar în 1898 a publicat poemul dramatic Iov, care i-a adus o oarecare notorietate printre contemporani. Pentru bogăția și frumusețea limbii, pentru plasticitatea imaginilor și armonia versurilor, poemul a fost considerat, în câteva rapoarte prezentate la Academia Română de către A. D. Xenopol, Gr. Tocilescu și N. Quintescu, una dintre cele mai reușite tălmăciri românești din textele sacre. Tot lui i se datorează prima traducere din franceză a memoriilor lui Ion Heliade Rădulescu, „Amintirile

și impresiile unui proscris”³.

George O. Gârbea scria și versuri, pe care le semna uneori cu pseudonimele George Garbinu sau G. Odoleanu, în Revista Societății «Tinerimea română», Albumul macedo-român, Zorile și în almanahul Aurora. În 1879 i-a apărut volumul „Poesii. Florile primaverii”, asupra căruia merită să insistăm pentru că poeziile cuprinse în el, dedicate «mamei..., surorii, fraților, soției», pornesc de la câteva date biografice care luminează, pe de o parte, apropierea sa de Smaranda Andronescu, pe de altă parte, factura sa intelectuală. Versurile, în general, sunt facile, reluând locuri comune (Toate trec, Geniul și sărăcia etc.) într-o manieră didacticistă, unul dintre poeme, „Lampa și fluturile”, fiind conceput chiar ca o lecție versificată. Mai multe poezii sunt dedicate unei iubite, Amorina, moartă pretimpuriu. Neconsolat, tânărul versificator, repartizat ca dascăl la Târgoviște, se plimba visător «pe malul drept al Ialomiței, la capul podului Michaiu-Vodă». Ruinele unui vechi pavilion de lângă aleea de tei a unei dispărute grădini publice îi inspiră versurile pe tema deșertăciunii. Cu „Dorința unei ruine”, autorul adaugă încă o contribuție la lungul șir al motivului ruinelor, a cărui glorioasă carieră în literatura noastră a fost deschisă de ilustrații târgovișteni Vasile Cârlova, Grigore Alexandrescu și Ion Heliade Rădulescu⁴.

Celebritatea lui Gârbea se datorează în bună parte și căsătoriei cu Smaranda Andronescu (viitoarea Maica Smara). Trecând zilnic către școală prin fața casei pitarului Niță Andronescu,

tânărul profesor a fost emoționat din prima clipă la vederea fiicei acestuia, Smărăndița, după cum a mărturisit mai târziu în poezia „De ai scii tu”. Deși căsnicia nu a durat (1875 - 1882), cuplul - stabilit la București într-un încăpător imobil din Calea Dorobanților - reușise să reunească un veritabil salon literar, printre obișnuiți fiind I.L. Caragiale, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Alexandru Vlahuță, Petre Ispirescu și chiar Mihai Eminescu. Un alt apropiat celebru a fost Tudor Arghezi, căruia i-a fost profesor la gimnaziul „Cantemir Vodă” din capitală și i-a împrumutat cărți din bogata sa bibliotecă.

Se stinge din viață la 3 iunie 1918, la București, fără a cunoaște celebritatea literară. Critica actuală consideră poemul său dramatic „Iov” (1885), impresionant prin bogata și frumusețea limbii, una dintre cele mai bune scrieri românești de inspirație biblică⁵.

Alexandru V. Ștefănescu

Note:

1. Gheorghe Adamescu, Contribuțiune la Bibliografia Românească, Fasc. II, Istoria literaturii române. Texte și autori de literatură. 1500 - 1921, București, 1923, p. 165.

2. V. Binele public, an I, 1879, p. 91.

3. Petre Gheorghe Bîrlea, O româncă spre Polul Nord, București, Editura Sport-Turism, 1988, p. 42 - 43.

4. Ibidem, p. 43.

5. Dicționarul general al literaturii române, vol. E-K, p. 287.

Un talentat scriitor – Ioan Alexandru Brătescu-Voinești

La 1 ianuarie 1868 se naște în inima Munteniei, vechea așezare de scaun Târgoviște, unul dintre cei mai talentați prozatori ai literaturii române de la începutul secolului XX, Ioan Alexandru Brătescu-Voinești. Copilăria o petrece în orașul natal și la moșia de la Brătești, îndrăgind natura și devenind un pasionat al pescuitului. Urmează cursurile școlii primare la Târgoviște iar studiile liceale și universitare la București. Se înscrie la Facultatea de Medicină pe care o abandonează după un an și trece la Facultatea de Drept unde își ia licența în 1891, fiind numit magistrat la București. În acești ani îl cunoaște pe Titu Maiorescu și se apropie de cercul „Junimii” începând colaborarea la „Convorbiri literare” unde publică nuvelele „Cea din urmă scrisoare”, „Scrisori găsite” iar un an mai târziu optează numai pentru proză și publică povestirile „Sâmbătă”, „Până Trăsnea Sfântul”, „Două surori”, „Microbul”, Moartea lui Castor”. În 1903 apare vol. „Nuvele și schițe” iar trei ani mai târziu începe colaborarea la „Viața românească” (la invitația lui Garabet Ibrăileanu) și apare volumul „În lumea dreptății”.

În 1912 apare vol. „Intuneric și lumină” și este ales vicepreședinte ale Societății Scriitorilor Români. În perioada interbelică publică puțină proză epică („Rătăcirii”, 1923; „Firimituri”, 1929), iar scrierile cu caracter publicistic și memorialistic pe care le încredințează tiparului nu sunt nici ele prea numeroase (În slujba păcii, 1919; Cu undița, 1933; Din pragul apusului, 1935; Huliganism, 1938; Germanofobie, 1942).

Participă la primul război mondial, având gradul de căpitan și comisar oficial pe lângă partea sedentară a Corpului II armată din Iași. În anii primului război mondial a scris, în colaborare cu A. de Herz, o piesă de teatru „Sorana” reprezentată în stagiunea 1915 - 1916.

În 1918 este ales membru al Academiei Române (la propunerea lui Duiliu Zamfirescu) iar împreună cu Al. Vlahuță tipărește ziarul „Dacia”.

Nuvelele și schițele lui sunt pline de o caldă omenie, ele se adresează deopotrivă cititorilor vârstnici, ca și tinerilor și celor de vârsta primilor ani de școală. Scriitorul dovedește un foarte pătrunzător spirit de observație în prezentarea eroilor povestirilor sale, descoperă bunătatea, finețea sufletească, simțirea omenească (și nu doar omenească) tandră, afectuoasă, sub cele mai umile înfățișări ale ei.

Manualele de citire ale școlarilor celor mai mici cuprind fără greș povestiri peste măsură de înduioșătoare. „Puiul” este una cu adevărat emoționantă și dovedește multă sensibilitate și gingășie, ceea ce caracterizează, de fapt, toată proza lui I. Al. Brătescu-Voinești.

Această gingășie și sensibilitate descoperite în scrierile lui, mai ales în cele pentru copii, legăturile sale cu orașul natal Târgoviște (unde și-a petrecut copilăria) au constituit puncte forte în hotărârea de a intitula Biblioteca pentru copii a municipiului Târgoviște (parte a Bibliotecii Județene) „Ioan Alexandru Brătescu-Voinești” iar pușorul care „tronează” alături de sigla bibliotecii vine să completează importanța acestei alegeri.

Chiar dacă viața lui s-a stins în anul 1946, el este și va rămâne viu prin toate scrierile sale și prin biblioteca care-i poartă numele.

Tablete de scriitor

Umbră Marelui Protector Daniel Drăgan

Poet, prozator, dramaturg, publicist și editor, Daniel Drăgan s-a născut la 20 decembrie 1935, în comuna Glodeni din județul Dâmbovița.

A debutat editorial în anul 1978 cu romanul „Doi ori doi” apărut la Cartea Românească.

A fondat și a condus revistele Astra (1966-1968 și 1980-1990), Brașovul literar și artistic, serie nouă, (1979-1981) și Coresi (1990-1993).

Este membru al Uniunii Scriitorilor, membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni, membru al Asociației Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român.

Daniel Drăgan a fost distins de trei ori cu Premiul Uniunii Scriitorului (Brașov, 1984, 2003, 2005) și cu Premiul Opera Omnia în 2006.

A fondat și conduce Editura Arania (din 1991) și Fundația Culturală Arania (din 1996).

A deținut funcția de președinte al Societății Patronilor de Edituri din România (SPER) - timp de două legislaturi (1994-1996).

Opera sa este impresionantă cuprinzând 30 de volume de proză, poezie, teatru și publicistică.

Lucrările sale au fost traduse și publicate în diverse limbi precum germană, franceză, engleză, maghiară, rusă.

Dintre principalele sale scrieri amintim:

Doi ori doi - roman, Cartea Românească, 1978;

Oceanul - roman, Cartea Românească, 1980;

Podul - roman, Cartea Românească, 1982;

Mărgele roșii - Cartea Românească, 1984; Premiul Uniunii Scriitorilor, Brașov, 1984;

Ursa Mică - roman, Dacia, 1986 (reeditat cu titlul Dincolo de Arania, Brașov, 1995);

Tare ca piatra - roman, Cartea Românească, 1987;

Presimțirile - roman, Cartea Românească, 1989;

Cherry din Dover - Cherr de Dover - povestire, ediție română-franceză, Arania, 1992;

Zgubilic și Scândurica - povestire, ediție română-franceză, Arania, 1992;

Cherry din Dover - Cherry Dover-böl - ediție româno-maghiară, Arania, 1992;

Hohote mari auzind - poeme, Arania, 1995;

Clipa de Apoi - discurs mistic, Arania, 2000 (două ediții);

Stăpânii lumii - Arania, 1999 (două ediții);

Continentul Whitman - poeme, Arania, 2002;

Firele de iarbă ale Americii - note de drum, Arania, 2002;

Părintele Thom - Arania, 2002, două ediții; Premiul Uniunii Scriitorilor, Brașov, 2002;

Revelion cu Paloma Blanca - teatru, Arania, 2003.

On the way to Arania - Drum spre Arania - nuvelă, ediție româno-engleză, Arania, 2004;

Caravana - roman, Arania, 2004; Premiul Uniunii Scriitorilor Brașov, 2005;

Ultima tinerete a Mariei Suru - nuvelă, Arania, 2005;

Weg nach Arania - povestire, limba germană, Arania, 2006;

Ciuma boilor - roman, Arania, 2005;

Diavolul, aproapele nostru - roman, Arania, 2006;

Apel la memorie - memorialistică, Arania, 2007;

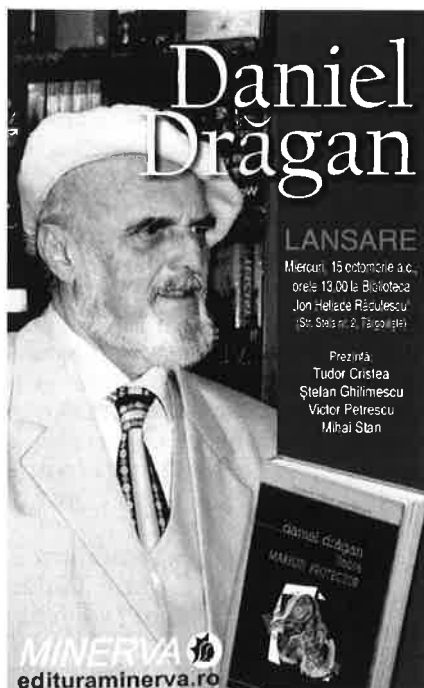
Umbră Marelui Protector - roman, Editura Minerva, 2008.

În ziua de 15 octombrie 2008, s-a lansat, în sala Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, volumul scriitorului Daniel Drăgan - Umbră Marelui Protector, apărut la Editura Minerva din București.

Printre criticii și oamenii de cultură prezenți la lansarea acestui volum îi amintim pe Tudor Cristea, Ștefan Ion Ghilimescu, Victor Petrescu, Mihai Stan, George Coandă, Ana D. Munteanu.

Publicăm în continuare un comentariu al acestui roman, comentariu aparținând criticului literar Mona Mamulea pus la dispoziția noastră prin grija doamnei Ana D. Munteanu, redactor coordonator al Editurii Minerva din București:

„Umbră marelui protector este a treia carte dintr-o serie care tratează o problemă de o vechime considerabilă în literatură și în artă, în general, anume seducția răului. În prima carte a trilogiei, Ciuma boilor, o comunitate rurală (substituit metaforic, probabil, pentru societatea românească aflată într-o așa-zisă tranziție) se confruntă cu un rău în expansiune (ceea ce Daniel Drăgan numește

„ciuma boilor”), care face să cadă măștile sociale, comunitatea rămânând așa cum este ea de fapt – pervertită și precară din punct de vedere moral. Dar numai aparent răul vine din exterior, sub forma ciumei care lovește satul; în fond, avem de-a face cu un rău interior, o boală a comunității însăși în contextul căreia legea creștină referitoare la iubirea față de celălalt a fost înlocuită cu o zicală transformată în normă: „să moară și capra vecinului”. Comunitatea descrisă de Daniel Drăgan, o comunitate bolnavă și livrată răului chiar înainte să fie lovită de răul exterior concret, de răul ciumei, trece prin acest dezastru, de fapt trece pe lângă acest dezastru, fără să îl recunoască și fără să fi învățat ceva esențial despre ea însăși.

În cea de a doua carte a trilogiei, *Diavolul*, aproapele nostru, tot o satiră socială, răul interior este din nou mascat, exteriorizat, sub înfățișarea diavolului, care descinde în comunitate pentru a îndeplini oamenii orice dorință, în plus, fără să ceară ceva în schimb. Situația nu are nimic din tragicul pactului faustic, de exemplu, întrucât, constată autorul, personajele sale nu știu ce vor. Îl au pe diavol în față, dispus să le ofere totul pe gratis, iar ele nu știu ce să îi ceară. În spațiul nordic, lucrurile stăteau cu totul altfel. Chiar de la prima carte dedicată legendei Faust, *Faustbuch*, din 1574, inspirată, după cum pretinde, chiar de personajul real Johannes Faust, mag și alchimist, care ar fi trăit la Württemberg până prin 1540, Faust îi cere diavolului tot ce poate să ceară o ființă umană – limitată, deci – care năzuiește în mod orgolios să își depășească condiția: cunoaștere absolută, puteri extraordinare și plăceri nelimitate. Și dramaturgul Marlowe conservă profilul tradițional al personajului. Personajul titular din *Tragica istorie a vieții și morții doctorului Faust* îi va cere diavolului, de asemenea, cunoaștere, putere, bogăție și plăcere. Mai mult: un suflet era pentru el prea puțin pentru ceea ce, în trufia sa, dorea să stăpânească. „Dacă așa avea suflete câte stele sunt pe cer – spune el – pe toate i le-aș dărui lui Mefisto”. În ambele cazuri, Faust își plătește hybris-ul prin damnare. Dar în fața unui potențial Faust autohton, diavolul rămâne blocat și aproape neputincios: pentru că românul,

așa cum îl vede scriitorul, nu știe ce vrea, este sceptic, ezitant, abulic, este un anti-faust. Iată, a descins diavolul, un potențial Mefisto, dispus să-i ofere pe loc bani, glorie, plăcere și altele, totul pe gratis, când, în istoria sa din spațiul nordic, s-a manifestat într-un mod mult mai motivat: de la Faust a voit sufletul, lui Peter Schlemihl, personajul lui Adelbert von Chamisso, i-a cerut umbra, studentului din Praga, în versiunea lui Henrik Galeen din 1926, i-a cerut, în schimbul averii cu care urma să cucerească persoana iubită, imaginea din oglindă.

De fapt, atât umbra, cât și imaginea din oglindă reprezintă dublul persoanei, sufletul separat de corp. În unele culturi arhaice, pentru „umbră” și „suflet” se folosește același cuvânt. În general, la culturile arhaice, raportarea la umbră și la imaginea oglinzită se face cu teamă și respect, tocmai

pentru că ambele reprezintă ceva ce nu aparține acestei lumi. La noi, de exemplu, există obiceiul acoperirii oglinzilor în casa celui decedat. În timpul riturilor funerare – rituri de trecere – se labilizează granițele dintre „lumea de aici” și „lumea de dincolo”. Gestul acoperirii oglinzii este un gest de apărare, apotropaic. La fel, există variante ale legendei Meșterului Manole în care, la baza mănăstirii, pentru ca ceea ce se construiește să dureze, trebuia îngropată o umbră – un suflet, prin urmare. M-am întrebat, așadar, de ce diavolul descris de Daniel Drăgan nu cere nimic în schimbul prestației sale. Poate pentru că se află deja în posesia obiectului dorit. Comunitatea în care descinde diavolul este deja livrată răului, așa cum se petrec lucrurile și în *Maestrul și Margareta*, romanul lui Bulgakov.

Diavolul nu mai are pentru ce să încheie contract, el vine doar ca să ia în stăpânire ceva care îi aparține de fapt.

În cel de-al treilea roman, *Umbra marelui protector*, tonul satiric a fost abandonat în favoarea analizei psihologice, problematica însăși, a seducției răului, fiind deplasată dinspre comunitate spre individ și conștiința acestuia. Cartea este traseul unei iubiri eșuate. Personajul masculin ratează iubirea tocmai pentru că este incapabil să o recunoască atunci când o are lângă el, căutând-o mereu departe, în ceea ce este exotic și inaccesibil. Această incompetență a personajului de a identifica iubirea și de discerne între iubire și patimă îl condamnă la un parcurs existențial dramatic, consumat în singurătate și nemulțumire. Diavolul apare și aici, ca în romanul anterior, nu ca să-l seducă pe virtuos, ci ca să îl confirme pe vicios. Iar viciul fundamental al personajului este nemulțumirea. Așa cum, în *Maestrul și Margareta*, diavolul vine în momentul în care poetul și redactorul șef pun în discuție existența divinității – o chestiune care ține de forțarea limitelor cunoașterii, în *Umbra marelui protector* diavolul este invocat de nemulțumirea personajului, de dorința lui patologică, obsesivă, de a obține inaccesibilul – aici, sub forma femeii inaccesibile. Personajul este dramatic, tragic. Chiar dacă nu încheie contractul (dar ce nevoie mai aveam să semneze o tranzacție câtă vreme, la apariția diavolului, el era deja pierdut?), Matei este un personaj faustic tocmai datorită propensiunii sale trufaze de a obține ceea ce nu i se cuvine. În mod surprinzător, în acest al treilea roman al seriei intervine un element nou pe care nu îl regăsim în primele două: înțelegerea. Putem spune că personajul lui Daniel Drăgan parcurge un traseu (inițiativ) de la eînțelegere la înțelegere. Deși el este pierdut pentru lumea aceasta, condamnat să-și trăiască viața în singurătate și în lipsa iubirii pe care nu a știut să o recunoască, prin faptul că, în cele din urmă, ajunge să-și înțeleagă hybrisul, rățăcirea, el este – din punct de vedere metafizic – salvat”.

*Pagină realizată de
prof. Carmen Vădan,
director Biblioteca Județeană
„Ion Heliade Rădulescu”
Dâmbovița.*

BIBLIOTECA "ION HELIADE RĂDULESCU" DÂMBOVIȚA

Târgoviște, str.Stealea, nr.2, cod 130018 - Tel./Fax.: 0245/612316

E-mail: office@bjdb.ro, Web: www.bjdb.ro

✓ Principală bibliotecă publică a județului, pune la dispoziția utilizatorilor un fond de peste 300.000 documente: cărți, periodice, materiale audio-video și documente non-publicații.

Servește interesele de informare, studiu, lectură, educație și recreere ale utilizatorilor din municipiul Târgoviște și întreg județul Dâmbovița, prin servicii care asigură accesul nediscriminatoriu la propriile fonduri (colecții și baza de date), precum și la alte surse, accesibile ei din exterior.

✓ SERVICIILE

- Serviciul dezvoltare, evidență, prelucrare a colecțiilor, catalogare, organizarea cataloagelor
- Serviciul studii, cercetare, informare bibliografică, automatizarea serviciilor. Asistența de specialitate
- Serviciul relațiilor cu utilizatorii
- Centrul de informare comunitară (C.I.C.)

✓ Secția colecții speciale "Constantin Cantacuzino"

Fondul secției este compus din: cărțile donate de particulari; carte veche românească; carte cu însemnări manuscrise; fondul scriitorilor dâmbovițeni; colecția de manuscrise literare românești; ediții bibliofile românești și străine; ex-librisuri; colecția de cartofilie; microfilme (ale revistelor și ziarelor apărute de-a lungul anilor în limitele geografice ale județului Dâmbovița.

✓ Filiale:

Filiala Micro IX (strada Avram Iancu, Bl. 17, Sc. C, Ap. 43) - Dispunde de un fond de peste 6000 unități de bibliotecă din toate domeniile, predominând cartea pentru satisfacerea cerințelor de lectură ale elevilor;

- Organizează activități de popularizare a filialei, de animație culturală în școlile din micro IX.

Filiala "Chișinău" (strada Ion Creangă nr.82/1, Chișinău, Republica Moldova)

- Are un fond de 20 251 volume, din care 74 titluri de periodice.

Periodic, biblioteca organizează activități la sediu, în colaborare cu alte instituții culturale, dedicate principalelor evenimente ale spiritualității românești și universale.

PROGRAM PENTRU PUBLIC:

LUNI: 12⁰⁰-19⁰⁰

MARȚI-VINERI: 9⁰⁰-19⁰⁰

SÂMBĂTĂ: 9⁰⁰-12⁰⁰

✓ Secția de împrumut pentru adulți

- Oferă cititorilor o colecție compusă din peste 70.000 de volume din domeniile: filosofie, religie, științe sociale, lingvistică, literatură română și universală, generalități, istorie, geografie, biografii.

- Practică Împrumutul interbibliotecar.

- Pune la dispoziția cititorilor liste tematice de recomandare, de prezentare a ultimelor noutăți intrate în colecțiile noastre.

✓ Secția de periodice "Elena Văcărescu"

- Pune la dispoziția cititorilor peste 11.000 unități de bibliotecă, (periodice) având 20 de locuri pentru studiu în sală. Organizează banca de date privind dezvoltarea economico-socială a județului Dâmbovița reflectată în presa centrală și locală. Alcătuiește "Anuarul Dâmbovița", punând la dispoziție, spre cercetare, publicații sau orice referințe despre lucrări existente în depozitul local.

✓ Secția de carte tehnico-științifică "Nicolae Ciorănescu"

- Pune la dispoziția cititorilor un fond de peste 25.000 publicații din domeniile respective.

- Acordă referințe și informații de specialitate.

Secția de împrumut pentru copii "Ioan Alexandru Brătescu-Voinești"

- Funcționează într-un spațiu propriu (Bulevardul Libertății, bl. B 2, parter).

- Pune la dispoziția copiilor un fond de peste 40.000 de publicații specifice particularităților de vârstă și pregătire școlară.

- Colecțiile sunt organizate pe criterii tematice, în concordanță cu bibliografia școlară, cu cerințele de studiu și lectură ale copiilor.

- Fondul de referință poate fi consultat în sala de lectură, special amenajată.

✓ Sala de lectură "Grigore Alexandrescu"

- Oferă spre studiu lucrări din toate domeniile cunoașterii (aproximativ 1 00.000 volume).

- Dispune de 30 de locuri pentru studiu.

- Pune la dispoziție materiale de referință, de informare bibliografică, de cunoaștere a tradițiilor socio-culturale ale colectivității.

✓ Secția de artă "Nicolae Grigorescu"

- Colecția conține peste 7000 lucrări de estetică generală, cărți și albume din domeniul artelor

- Are un număr de peste 10.000 unități de bibliotecă, din domeniul audiovizualului (discuri, casete audio și video, benzi magnetice, CD-uri, CD-rom).

- La solicitare, în limita posibilităților, pune la dispoziție fondul de discuri și casete pentru imprimări.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ DÎMBOVIȚA

